VERSCHILLEND | VERBONDEN | VOORUIT

RAADSAKKOORD LELYSTAD 2026 - 2030



gemeenteraad Lelystad

VERSCHILLEND | VERBONDEN | VOORUIT

Raadsakkoord Lelystad 2026 - 2030

LELYSTAD MAKEN WE SAMEN
- Meer betrokkenheid
- Betere dienstverlening
- Een zichtbaar bestuur
- Wijkbudgetten

ONTWIKKELENDE STAD
- Meer huizen
- Verbeteren bestaande wijken
- Behoud van groen
- Voorzieningen in de wijk

ZORGZAME STAD
- Ondersteuning vrijwilliger en mantelzorger
- Minder kinderarmoede
- Fysiek en mentaal toegankelijke stad
- Uitbannen racisme en discriminatie

ONDERNEMENDE STAD
- Schone en innovatieve bedrijven aantrekken
- Meer Lelystedelingen aan het werk
- Versterken vrijetijdseconomie
- Lokaal inkopen

JONGE STAD
- Meest kindvriendelijke stad worden
- Gezonde schoolmaaltijd
- Rust en vertrouwen in de jeugdzorg
- Minder schoolverlaters

BEREIKBARE STAD
- Verkeersveiligheid voorop
- Gratis OV voor mensen met een laag inkomen
- Lobby voor station Lelystad Zuid en Lelylijn
- Lelystad als fietsstad

VEILIGE STAD
- Veilige wijken
- Meer BOA's
- Doorbreken jeugdcriminaliteit
- Tegengaan femicide

LEVENDIGE STAD
- Vitaal Stadshart met eerste uur gratis parkeren, poppodium, vergroenen
- Aanleg natuurzwembad
- Werkeiland krijgt culturele status
- Stimuleren sport en bewegen

DUURZAME STAD
- Schone energie, aardgasvrij worden
- Natuurinclusief
- Beter Dierenwelzijn
- Minder zwerfafval

gemeenteraad Lelystad

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD		4
LELYSTAD MAKEN WE SAMEN		6
1	DE ONTWIKKELENDE STAD	7
2	DE VEILIGE STAD	9
3	DE JONGE STAD	11
4	DE ZORGZAME STAD	13
5	DE LEVENDIGE STAD	16
6	DE ONDERNEMENDE STAD	18
7	DE DUURZAME STAD	20
8	DE BEREIKBARE STAD	22
DE FINANCIËN OP ORDE		25
DE UITVOERING		27
BIJLAGE 1 - DE FINANCIËN		28
BIJLAGE 2 - RAADS-NIET-AKKOORD		30
BIJLAGE 3 - GEWENSTE MAATREGELEN		31



VOORWOORD

Lelystad is een stad die is gebouwd door mensen die verschillen weten te overbruggen en samen vooruit willen. Die kracht hebben we de afgelopen periode opnieuw laten zien.

De verkiezingsuitslag liet een breed en divers beeld zien - van links tot rechts, ieder met een eigen overtuiging en verhaal. Juist daarom zijn we samen aan tafel gegaan, vastberaden om recht te doen aan die uitslag. Met openheid, respect en de wil om eruit te komen. Het was zoeken, geven en nemen. Altijd met dezelfde vraag voor ogen: wat heeft Lelystad nodig?

Zo ontstond niet alleen een akkoord, maar ook onderling vertrouwen. Het besef dat we, ondanks onze verschillen, samen verantwoordelijkheid dragen voor deze stad. De constructieve en positieve inzet van alle negen partijen is daarin van doorslaggevend belang geweest.

Dat zie je terug in dit akkoord. We kiezen voor een Lelystad waar mensen zich thuis voelen. Waar we werken aan grote opgaven, zoals woningbouw en duurzaamheid én tegelijk oog houden voor wat dichtbij is: veilige wijken, een goed bestaan en een schone leefomgeving. Een stad voor jong en oud, waar kinderen opgroeien met kansen en waar ruimte is om te leren, sporten en elkaar te ontmoeten - en een stad waar we onze ouderen blijven ondersteunen in een tijd van snelle verandering en toenemende zorgvraag.

We bouwen aan een stad die niet alleen groeit, maar ook sterker en hechter wordt. Met een levendig centrum, goed onderwijs en uitstekende voorzieningen. Met bereikbaarheid die werkt voor iedereen en waar ruimte is voor ondernemers en initiatief.



v.l.n.r.: Sophia, Fred, Heidy, Jelle, Murat, Jack, Iris, Pieter, Madeleine

We zorgen voor elkaar en voor onze omgeving. Voor een duurzame, schone en diervriendelijke stad, waarin we zorgvuldig omgaan met wat we hebben en bouwen aan wat nog komt.

We luisteren ook naar onze inwoners. Zo hebben we in de totstandkoming van dit akkoord, zoals afgesproken, gevraagd naar wat de kinderen en jongeren in onze stad belangrijk vinden. In een speciaal georganiseerde gespreksronde met de kinderwijkraden benadrukten zij het belang van aandacht voor onderwerpen als verkeersveiligheid, armoede, pesten, zwerfafval, speelplekken en dakloosheid. Ook daar hebben we recht aan gedaan.

We zijn ambitieus, maar staan met beide benen op de grond. We realiseren ons dat de financiële situatie uitdagingen kent en maken daarom bewuste, verantwoorde keuzes.
Al met al, is dit akkoord het resultaat van samenwerken, luisteren en de wil om verder te komen dan het eigen gelijk. We brengen onze stad in verbondenheid vooruit. Dit is wat Lelystad nodig heeft - en verdient.

Namens:
JongLelystad: Murat Aktan
PRO Lelystad: Iris Brouwer
D66 Lelystad: Heidy Smit
InwonersPartij Lelystad: Fred Wilcke
CDA Lelystad: Jelle Hijmissen
ChristenUnie Lelystad: Pieter Frankema
Leefbaar Lelystad: Jack Schoone
SP Lelystad: Madeleine Boer
Partij voor de Dieren Lelystad: Sophia van Rosmalen

Lelystad, juni 2026

LEESWIJZER

Voor u ligt het Raadsakkoord Lelystad 2026 – 2030. In dit document leest u hoe negen verschillende politieke partijen de komende jaren samen werken aan de toekomst van onze stad. Om u snel op weg te helpen in dit document, vindt u hieronder een korte uitleg van de opbouw.

- **Lelystad maken we samen:** In dit eerste deel schetsen we wat u van ons als gemeentebestuur mag verwachten. Aansluitend leest u hoe we de inwoners en ondernemers betrekken bij de toekomst van Lelystad.
- **De ambities:** Het hart van dit akkoord beschrijft de concrete inhoudelijke koers voor de komende jaren. Omdat Lelystad volop in ontwikkeling is, hebben we de grote maatschappelijke opgaven opgedeeld in acht overzichtelijke thema's. Elk hoofdstuk bevat een thema. In deze hoofdstukken leest u precies wat onze doelen zijn. Zo weet u direct welke keuzes wij per onderwerp maken.
- **Geld en Uitvoering:** Ambities vragen om een haalbare aanpak. Vanaf pagina 25 leest u hoe wij dat voor ons zien. Omdat niet alles tegelijkertijd kan en we voor financieel scherpe keuzes staan, hebben we een helder financieel kader opgesteld. De daarbij horende opdracht hebben wij in Bijlage 1 verder uitgewerkt. Voor de uitvoering van het akkoord geven wij het college van burgemeester en wethouders een heldere opdracht mee. In Bijlage 2 hebben wij de ruimte genomen om enkele principiële onderwerpen te benoemen, waarbij sommige partijen een voorbehoud maken. En Bijlage 3 geeft aan welke maatregelen wij gewenst vinden bij onze ambities.

Wij wensen u veel leesplezier!

LELYSTAD MAKEN WE SAMEN

Samen met de Lelystedelingen, de ondernemers, de organisaties, de vrijwilligers en iedereen die onze stad een warm hart toedraagt. Met onze stevige pioniersmentaliteit en nuchtere kijk werken we al jaren aan een groeiende stad. Als gemeente willen wij de verbinder zijn, die het leven in de stad mooier maakt en ondersteuning biedt aan iedereen die dat nodig heeft.

DE WIJK IN

Besturen doen we niet alleen vanuit het stadhuis. We zijn een bestuur dat de wijk in gaat en de **Lelystedeling opzoekt**, bijvoorbeeld in MFA's. We bouwen aan **wederzijds vertrouwen**, door het **gesprek** aan te gaan met onze inwoners en maatschappelijke organisaties. Problemen proberen we samen te voorkomen door al vroegtijdig aan oplossingen te werken.

VOLWAARDIG BETROKKEN

Besluiten nemen we samen, op een **gelijkwaardige** manier. Daarom spannen we ons in om de **politiek voor iedereen toegankelijk** te maken. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor onze minder mondige inwoners. De keuzes die wij vandaag maken, bepalen de stad van morgen. Daarom betrekken we jongeren actief bij het besturen van hun stad, bijvoorbeeld door jongerenpanels. Duidelijkheid is belangrijk. Daarom zorgen we voor **duidelijke verwachtingen** vooraf en **laten we weten wat we doen** met ideeën. We maken ruimte voor **experimentele vormen** van gelijkwaardige besluitvorming (zoals een Burgerberaad).

We geven **participatie en samenwerking met inwoners** verder vorm binnen de bestaande kaders van de Beleidsvisie Participatie, de Leidraad Participatie en Impacttoets.

Ons uitgangspunt is dat we participatie **zorgvuldig, transparant en passend bij de opgave** inrichten. Daarbij is er vooraf duidelijkheid over de rol en invloed van inwoners. We besteden aandacht aan **inclusieve participatie**, zodat we verschillende groepen inwoners, waaronder jongeren, ouderen, laaggeletterden, nieuwe Nederlanders en inwoners met een beperking, beter bereiken.
We leggen de **regie voor de eigen leefomgeving** nadrukkelijker bij inwoners en wijkprofessionals en sluiten daarbij aan op bestaande initiatieven en instrumenten in de stad, zoals wijkbudgetten en participatieavonden. Daarbij werken we met een 'ja, mits'-principe. Dat betekent dat we ideeën van onze inwoners positief benaderen en kijken wat wel kan als iets niet helemaal aan de regels voldoet.

TOEGANKELIJK EN DIENSTVERLENEND

We willen **bereikbaar zijn** voor iedereen die ons nodig heeft. Daarom communiceren we zo duidelijk en begrijpelijk mogelijk naar onze inwoners. Dat doen we zowel **digitaal als persoonlijk**, zodat digitalisering niemand buitensluit.
We vinden het belangrijk dat iedereen weet waar je met welke vraag terecht kan. Dat geldt ook voor ondernemers. We willen een **betrouwbare partner** zijn die ondernemen uitnodigend maakt. Daarom is onze inzet een **efficiënte dienstverlening**, zonder onnodige bureaucratie.

ONAFHANKELIJKE MEDIA

Onze lokale media en streekomroepen spelen een onmisbare rol in de informatievoorziening. We **respecteren, koesteren en ondersteunen** hun objectieve rol en hechten grote waarde aan een **sterk medialandschap**. Dat komt onze inwoners, stad en democratie ten goede.

1 DE ONTWIKKELENDE STAD

Lelystad groeit! We zijn een stad in ontwikkeling en willen groeien naar 120.000 inwoners. Het ontwikkelen van een stad is meer dan stenen stapelen. De groei van Lelystad moet het sociale en groene karakter van onze stad versterken. Daarnaast hebben we oog voor de bereikbaarheid, duurzaamheid en passende voorzieningen dichtbij. Tegelijkertijd houden we bewust oog voor de bestaande wijken. Op deze manier bouwen we aan een Lelystadse samenleving. We actualiseren Lelystad Next Level, zodat deze blijft aansluiten bij de opgaven van deze tijd. Daarbij kijken we welke onderdelen succesvol zijn en waar bijsturing nodig is.

1.1 KWALITATIEVE EN BEWUSTE GROEI

Stedelijke groei is geen doel op zich, maar wel belangrijk om de woningnood terug te dringen. Daarom houden we vast aan de ambitie om **1.400 woningen** per jaar te bouwen, waarbij we tweejaarlijks met de lokale markt afstemmen over vraag en aanbod. Een randvoorwaarde voor deze groei is een goede infrastructuur, zoals het in gebruik nemen van station Lelystad Zuid. We breiden onze stad verder uit en zorgen voor **voorzieningen** op loop- of fietsafstand. We verbeteren ruimtelijk en sociaal. Ook investeren we in de kwaliteit en vitaliteit van de bestaande stad. Met **wijkontwikkelplannen** hebben we aandacht voor de behoeften van specifieke wijken, zoals sociale ontmoetingsplekken. Om lege huizen weer op de markt te krijgen, werken we aan een **leegstandsheffing**. Met een **zelfbewoningsplicht** zorgen we ervoor dat een woning bij de juiste koper terechtkomt.

1.2 DIVERS & GEMENGD WOONAANBOD

We vinden het belangrijk dat onze wijken herkenbaar zijn, met oog voor **Lelystadse architectuur**. Met gemengde bouw voorkomen we dat er eenzijdige wijken ontstaan. We houden stadsbreed vast aan onze **Omgevingsvisie 2050**, waarbij we nadrukkelijk aandacht hebben voor **30% sociale huur**. We kijken verder vooruit en zorgen voor voldoende bouwlocaties. Om de vaart erin te houden, leggen we in 2027 het **volkshuisvestelijk programma** vast. Naast reguliere woningbouw geven we bewust ruimte aan **Collectief Particulier Opdrachtgeverschap** en realiseren we crisiswoningen. We zetten de **gebiedsaanpak Samen Lelystad Oost voort** en gebruiken de ervaringen als inspiratie voor andere wijken waar extra aandacht nodig is.



1.3 BEHOUD EN INTEGRATIE VAN GROEN DNA

Ontwikkelen doen we niet alleen in nieuwe wijken. Door goed gebruik te maken van de **woonladder** zorgen we voor kwalitatieve verdichting. We wonen in een groene gemeente en laten woningbouw niet ten koste gaan van ons groene DNA: bij nieuwbouw zorgen we voor **behoud of compensatie van ons groen**. Om ervoor te zorgen dat onze nieuwe wijken klimaatbestendig zijn, nemen we **ambitieniveau Goud** als richtinggevend uitgangspunt bij Toekomstbestendig bouwen.

1.4 LEVENSLOOPBESTENDIGE WONINGEN

We willen dat iedereen prettig woont in Lelystad. Dat betekent ook dat we de juiste woningen hebben voor onze inwoners. Door in te zetten op (geclusterde) woonzorg-, levensloopbestendige-, kangoeroewoningen of knarrenhofjes creëren we **passende woonruimte** voor onze ouderen én andere inwoners die behoefte hebben aan een toegankelijke en toekomstbestendige woonomgeving. We helpen hen met de verhuizing door de **verhuiskostenregeling** in stand te houden.

1.5 ACTIEF VOORRANGSBELEID

We zorgen voor woningen voor Lelystedelingen die dat het hardste nodig hebben. We onderzoeken de mogelijkheden om sociale huur en nieuwbouw koopwoningen **maximaal toe te wijzen** aan de mensen die we onmisbaar vinden. Zo willen we voorrang geven aan mensen met een **maatschappelijk beroep** of economische binding met Lelystad. Ook sturen we op specifiek woningaanbod, zodat onze jongeren in Lelystad hun thuis vinden. Daarom blijft de **Starterslening** bestaan.

1.6 TOEKOMSTBESTENDIG ENERGIENETWERK

De drukte op het stroomnet kan de ontwikkeling van de stad in de weg staan. Om ervoor te zorgen dat we kunnen blijven groeien, willen we zo veel als mogelijk onze eigen energie opwekken. We zetten in op **lokale oplossingen** en een duurzame groei. Voor onze inwoners en ondernemers van nu en later.



2 DE VEILIGE STAD

Een groeiende stad vraagt om een veiligheidsaanpak die meegroeit. Helaas voelen te veel inwoners zich soms nog onveilig in hun eigen buurt. Dat pakken we aan. We hechten grote waarde aan openbare orde en veiligheid, zichtbaar en onzichtbaar. Vanuit het programma Preventie met Gezag beschermen we de meest kwetsbare jongeren vroegtijdig tegen uitbuiting of deelname aan criminaliteit. Tegenwoordig gaat veiligheid verder dan de straat. Daarom werken we hard aan passende digitale weerbaarheid voor de inwoner en onze organisatie. Ook zorgen we dat inwoners en organisaties goed weten wat ze moeten doen als er een crisis of noodsituatie is. Zo kunnen we onszelf en de ander sneller helpen.

2.1 EEN VEILIGE OMGEVING

Lelystad moet veilig zijn voor iedereen. We willen dat alle buurten beoordeeld worden met een **veiligheidscijfer van een 8,5**. Dat doen we met zichtbaarheid op straat, met een **kordate aanpak** van criminaliteit. Met de inzet van **buurtwerkers** proberen we problemen vroegtijdig te signaleren. Daarbij hebben we scherp oog voor onze meest kwetsbare inwoners.

2.2 SOCIALE VEILIGHEID DOOR INRICHTING

Onveiligheidsgevoelens op straat ontstaan soms door de inrichting van de openbare ruimte, daarom richten we die beter in. Daarbij hanteren we het principe **'veiligheid door ontwerp'**. We ontwerpen samen met inwoners met een kwetsbare positie via een **klankbordgroep**. Voor het prettig houden van de openbare ruimte voeren we regelmatig een **buurtschouw** uit met onze inwoners en partners in de wijk. Ook leggen we de regie in de wijk door **flexibele wijkbudgetten** beschikbaar te maken. En op bekende plekken met grote overlast sturen wij actief bij met sociale controle, preventie en handhaving.

2.3 AANPAK VAN ONDERMIJNING EN UITBUITING

Samen met partners treden we op tegen ondermijning, uitbuiting en alle vormen van mensenhandel. Daarnaast zetten we sterk in op een **geïntegreerde aanpak om femicide tegen te gaan**. Daarbij besteden we aandacht aan een veilige openbare ruimte. Ook werken we aan het herkennen van de eerste signalen van huiselijk geweld.
We zien scherp toe op **registratie** van arbeidsmigranten en huisvesting die los staat van werkgevers. En om illegaal gebruik van panden tegen te gaan, versnellen we **procedures voor herbestemming**.



2.4 ZICHTBARE EN KRACHTIGE HANDHAVING

We zetten in op veiligheid, waarbij preventie altijd de eerste stap is. Toch blijft handhaving ook nodig. Onze **BOA-inzet laten we daarom meegroeien met de stad**, zodat zij efficiënt de wijk in kunnen. We koersen op extra capaciteit in de avonden en de weekenden. We maken ons sterk voor **extra wijkagenten**.
We focussen ons daarnaast bewust op het tegengaan van vervuiling en drugs in **schoolomgevingen**.



2.5 DOORBREKEN VAN JEUGDCRIMINALITEIT

Onze jeugd verdient een goede start, buiten de criminaliteit. Dat bieden we met een **goed perspectief** en waar nodig repressieve maatregelen. Om het beste perspectief te bieden, starten we bij de bron. We breiden de werkwijze van **'Preventie met gezag'** uit door de hele stad, schouder aan schouder met ouders, onderwijs en onze lokale partners. Ook zijn structurele **investeringen in jongerenwerk** nodig voor jongeren in kansarme situaties. Bij voorkeur zorgen we voor hulp door **professionals met dezelfde culturele achtergrond**.

2.6 EEN DIGITAAL WEERBARE STAD

We erkennen de meerwaarde van technologie en de ontwikkeling, maar verliezen de risico's niet uit het oog. **Digitale weerbaarheid** begint bij de jongste generatie, daarom faciliteren we de aandacht voor digitale weerbaarheid vanaf de basisschoolleeftijd. Onze inwoners en ondernemers **ondersteunen we actief** in samenwerking met onderwijs, politie en IT-deskundigen.
Privacy en bescherming van digitale infrastructuur zijn altijd het uitgangspunt voor de inwoner en onze eigen organisatie. In onze dienstverlening houden we er rekening mee dat digitalisering niemand buitensluit.

3 DE JONGE STAD

De jeugd heeft de toekomst! Maar het is aan ons om daarvoor de juiste voorwaarden te scheppen. Een krachtige basis vormen we op school, daarom brengen we het aantal voortijdige schoolverlaters naar beneden. Het staat voor ons vast dat een inspirerende en groene schoolomgeving daaraan bijdraagt. Met de Lokale Educatieve Agenda werken we aan gelijke kansen voor alle kinderen. Toch kunnen problemen ontstaan. Alledaagse problemen maken we niet zwaar, zo voorkomen we dat jongeren in lastige trajecten belanden. Ook blijft de jeugdhulp beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft. Dat doen we niet alleen! Om ons heen staat een groot netwerk dat onze jeugd verder helpt. Binnen de regionale samenwerkingen kunnen we gebruikmaken van gedeelde denkkracht, die onze jeugdzorg ten goede komt.
Zo timmeren we samen met de jeugd aan de weg om de 'Meest kindvriendelijke stad' van het land te worden.

3.1 KANSENGELIJKHEID VOOR ELK KIND

In een **gezonde en inclusieve omgeving** kan ieder kind zich volledig ontplooien, achtergrond of thuissituatie mag daarbij geen verschil maken. We faciliteren scholen in het aanbieden van een **gezonde (biologische) maaltijd,** zodat alle kinderen zonder honger kunnen leren. Daarnaast werken we aan de **mediawijsheid** van de kinderen, waarvan **campagnes tegen pesten en seksuele chantage** een onderdeel zijn. We werken aan laagdrempelige ontmoetingsplekken en vrijetijdsbesteding voor tieners en jongeren, waar activiteiten worden georganiseerd die de mentale gezondheid en het welzijn versterken. Zo verminderen we ook de ervaren jeugdoverlast.

3.2 EEN STERKE JEUGDZORG

We brengen **rust en vertrouwen** zo snel mogelijk terug in onze jeugdzorg. Kwaliteit van de zorg staat voor onze jeugd en jongeren voorop. De komende periode gaan we hard aan de slag met de verdere implementatie en door-ontwikkeling van het **Knoppenplan**. De maatschappelijke opgave op dit dossier is groot en vraagt om de juiste kennis. We stellen een duidelijk **informatieprogramma** op, zodat we besluiten goed onderbouwd kunnen nemen.



3.3 PREVENTIE EN NORMALISEREN

De druk op de gespecialiseerde jeugdzorg moet verlicht worden en **wachtlijsten verkort.** Daarnaast hebben we de overtuiging dat de **eigen omgeving** vaak de beste omgeving is om problemen aan te pakken. Een prettig thuis is daarvoor belangrijk. Met die reden bieden we hulp om echtscheidingen te voorkomen of zo veel mogelijk in goede banen te leiden. Daarnaast houden we vast aan het **'Versterken van de basis'** en breiden we dit ook uit. Samen met de betrokken partners zetten we in op een gezamenlijke stedelijke visie om lichte hulpvragen snel op te pakken.

3.4 INTEGRALE JEUGDZORG

De jeugdhulp is vaak nog te complex, we willen deze structuren doorbreken waar dat kan. Voor ons zijn de gezinnen belangrijker dan het systeem. Daarom werken we bij voorkeur met **één regisseur**. Zorg moet niet stoppen bij de 18e verjaardag, daarom organiseren we een zachte **landing voor de jongvolwassenen** die uit de jeugdzorg stromen.

3.5 TOEKOMSTBESTENDIGE LEEROMGEVINGEN

Voor goed onderwijs zijn voldoende docenten nodig. Daarom brengen we het **lerarentekort terug**. Onze schoolgebouwen moeten van een hoogwaardige kwaliteit zijn en meegroeien met de stad. Bij het vernieuwen van onze **gebouwen richten we deze flexibel en klimaatadaptief** in. Ook starten we met de pilot **School van de Toekomst**. De groei van de stad vraagt ook om een **extra middelbare school**, we starten met de voorbereidingen daarvan.

3.6 AANSLUITING OP DE SAMENLEVING

We zien het als een kerntaak om zo veel mogelijk jongeren met een diploma van school te laten gaan. Het is voor ons dan ook logisch dat we extra inzetten op het **ondersteunen van leerlingen die dreigen uit te vallen**. Een perspectief op een goede arbeidsplek is voor elke scholier en student belangrijk, daarom streven we naar een **verbeterde aansluiting** tussen onderwijs en werk. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor sectoren die we aan Lelystad willen binden. Samen met het onderwijs en bedrijfsleven werken we de komende tijd aan een **Lokaal Stagepact**. Sommige jongeren kunnen wat extra hulp gebruiken. We begeleiden hen vanaf school naar hun eerste baan.

3.7 VERBREDEN ONDERWIJSAANBOD

Er zit veel talent in onze stad, dat willen we behouden. Het blijft daarom de ambitie om **meer vervolgopleidingen naar Lelystad** te halen, waar mogelijk in combinatie met lokale bedrijven en innovatieve organisaties.

4 DE ZORGZAME STAD

We willen een stad zijn waar inwoners naar elkaar omkijken. We zetten de leefwereld van de inwoner centraal en werken met elkaar. Samen met onze maatschappelijke partners en met de Maatschappelijke Agenda onder de arm werken we aan een aantrekkelijke stad voor huidige en toekomstige inwoners. We dringen de kinderarmoede de komende tijd terug. In een vergrijzende stad zijn vrijwilligers en mantelzorgers onmisbaar. Om prettig thuis te blijven wonen is lichte hulp makkelijk en dichtbij georganiseerd. En niet in de laatste plaats willen we een inclusieve stad zijn, we blijven een actieve Regenboogstad. In Lelystad is plek voor iedereen.

4.1 SOCIALE BASIS IN DE WIJK

We bouwen aan gemeenschappen, waarin inwoners omkijken naar elkaar. We laten de buurtbewoner beslissen over het **wijkbudget**. En wijkinitiatieven die eenzaamheid tegengaan worden gestimuleerd. In het verlengde daarvan blazen we de **huisbezoeken** bij ouderen nieuw leven in, zo krijgen we beter inzicht in wat zij thuis nodig hebben. We willen op de juiste manier met iedereen omgaan, daarom stellen we een plan van aanpak op zodat we mensen met **onbegrepen gedrag beter helpen** op een manier die bij hen past.

We stellen subsidies beschikbaar om de personele bezetting van **welzijns-organisaties** stabiel te houden. Daarbij zijn wij ons ervan bewust dat een samenleving ook gevormd wordt door **geloofs- en levensbeschouwende gemeenschappen**. We stellen een visie op om in kaart te brengen welke rol deze gemeenschappen spelen in Lelystad.

4.2 PASSENDE WAARDERING MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn een belangrijk fundament in onze gemeenschappen. We zetten ons proactief in om overbelasting te voorkomen met de inzet van **mantelzorgconsulenten** en financieren **'Voorzorgcirkels'**. Uiteraard verdienen onze vrijwillige krachten passende waardering, daarom zetten we de jaarlijkse **Vrijwilligersdag** voort.



4.3 BESTAANSZEKERHEID ALS UITGANGSPUNT

Elke Lelystedeling moet een **waardig bestaan** kunnen opbouwen. Daarom zetten we ons hard in om **armoede terug te dringen**, specifiek kinderarmoede. Dat doen we door de **vindbaarheid van de gemeentelijke armoederegelingen te vergroten en de toepassing ervan te vergemakkelijken**. Zo ondersteunen we meer mensen. We **begeleiden inwoners** bij het voorkomen van schulden. Omdat het soms toch voorkomt dat problematische schulden ontstaan, blijven we het **saneringskrediet inzetten** om schulden af te kopen.

4.4 FYSIEK EN SOCIAAL TOEGANKELIJKE STAD

Om volledig **inclusief** te zijn, nemen we de komende jaren niet alleen **fysieke drempels** weg, maar werken we ook aan het **wegnemen van maatschappelijke drempels**. We blijven onverminderd investeren in de **sport- en cultuurfondsen** voor al onze inwoners en bieden steun aan laagdrempelige **buurtactiviteiten**. Goed werk is belangrijk, daarom gaan we met het Werkbedrijf ervoor zorgen dat mensen **doorstromen naar beter betaalde banen**. Daardoor komen er nieuwe instroomplekken vrij. Zo snijdt het mes aan twee kanten.

4.5 ARMOEDEBELEID VANUIT VERTROUWEN

Niemand zou in armoede moeten leven, daarom **ondersteunen we bewoners in een financieel kwetsbare positie** actief naar een stabiele toekomst. We bieden kansen voor inwoners die langdurig afhankelijk zijn geweest van ondersteuningen, zodat zij weer volop mee kunnen doen. We streven naar een **lokaal vangnet**, daarbij is de hulpvraag van de inwoner leidend en staat deze boven het systeem. We richten de minimaregelingen beter in, zorgen voor **minder papierwerk** en koppelen voorzieningen aan elkaar.

We maken een **uitvoeringskader** voor medewerkers van de gemeente waarin duidelijk wordt welke ruimte zij krijgen om van de standaardregels af te wijken wanneer dat nodig is. Zo stellen we de menselijke maat voorop.

4.6 PROACTIEVE EN NORMERENDE AANPAK VAN DIVERSITEIT EN ANTI-DISCRIMINATIE

We zijn een inclusieve stad. We maken daarom een **concreet plan met doelen om racisme, discriminatie en uitsluiting uit te bannen**. Als gemeente geven we zichtbaar en actief vorm aan ons diversiteitsbeleid, onder meer door als werkgever nadrukkelijk het **goede voorbeeld** te geven door acceptatie en gelijkwaardigheid van **minderheidsgroepen krachtig te bevorderen**.



4.7 KWALITEIT EN SAMENWERKING VOOROP IN DE MAATSCHAPPELIJKE ZORG

Onze ambitie is om op de lange termijn het zorgstelsel voor maatschappelijke ondersteuning anders in te richten. Daarbij geldt dat Lelystad huishoudelijke hulp blijft aanbieden aan de inwoner die dat echt nodig heeft, zodat iedereen een schoon en leefbaar huis heeft. We sturen op **de kwaliteit, continuïteit en verbetering in de keten**. We maken zo veel als mogelijk gebruik van meerjarige **Wmo-indicaties** voor chronisch zieken, zodat zij niet te maken krijgen met onnodige bureaucratie. En om de zorg te verbeteren, zetten we extra in op het **aanpakken van frauduleuze of ondermijnende zorgaanbieders**.



4.8 VOLWAARDIG MEDISCH ZORGAANBOD

Voor ons staat onomstotelijk vast dat Lelystad een **zo volwaardig mogelijk zorgaanbod** verdient. We werken aan de terugkeer van een volwaardig ziekenhuis. De komende tijd laten we eerst een **hoogwaardige zorgcampus** bouwen en zetten we in op goede **gezondheidscentra in de wijk**. **Integrale geboortezorg** is voor onze stad van groot belang. Concreet werken we daarom toe naar een geboortecentrum en een kraamhotel. Omdat de vaccinatiegraad onder de bevolking in Lelystad afneemt, zetten we in op het verhogen hiervan.

4.9 VERMINDEREN VAN DAKLOOSHEID

Niemand zou in Lelystad gedwongen op straat moeten slapen, toch zien we de aantallen toenemen. Om te werken naar een goede aanpak, starten we met het opstellen van een **actueel inzicht in de omvang en de oorzaken** van het probleem. We maken crisiswoningen beschikbaar voor initiatieven die mensen zonder stabiele thuissituatie helpen. Tegelijk willen we het makkelijk maken om hulp te zoeken, daarom ondersteunen we zorgplekken waar **huisdieren** van deze inwoners **welkom** zijn, of maken we opvang van de huisdieren mogelijk.

5 DE LEVENDIGE STAD

Lelystad leeft door zijn inwoners, ondernemers, verenigingen en gemeenschappen. Leefbaarheid garanderen we door in elk stadsdeel goede voorzieningen te hebben en het Stadshart te ontwikkelen tot een hoogstedelijke ontmoetingsplek. Bij een levendige stad hoort voor ons ook de ambitie om in 2040 tot de Gezondste tien steden te behoren. Daarom zetten we in op beweging en plezier voor iedereen, in een uitnodigende openbare ruimte.

5.1 EEN VITAAL STADSHART

We transformeren het Stadshart naar een **hoogstedelijk centrumgebied**, waarin alle passende functies een plek krijgen. Zo maken we van het Stadshart ons visitekaartje. We maken ons sterk voor een prettige beleving in het Stadshart door een **overkoepelend thema** voor het gebied te zoeken, **markten** uit te breiden en de **venstertijden voor buitenverkoop** te verruimen. We maken van het Stadshart een fijne plek om te vertoeven. Dat doen we door het gebied **zichtbaar te vergroenen** met **ambitieuze groennormen**. Dat geeft ons de mogelijkheid het centrum toegankelijker in te richten voor gezinnen en jongeren, bijvoorbeeld met **extra speelplekken** en ouder-/peutercafés. We vinden het belangrijk dat we deze mooie plek ook schoonhouden. Daarom zorgen we samen met de ondernemers voor een **verzorgd beeld** en goed onderhouden parkeergarages. Ook stimuleren we hen om te verduurzamen waar dat kan. Startende ondernemers blijven we kansen bieden met de **1-euro-huuractie** en we werken samen aan het vullen van leegstaande panden, met winkels of woningen. Om het Stadshart verder af te maken, ondersteunen we (onder voorwaarde van een goede business case) de verplaatsing van een **multifunctioneel poppodium**. Bij een Stadshart dat zo uitnodigend is, hoort ook een goede bereikbaarheid.

We zorgen voor **veilige en prettige fietsroutes** en ultieme bereikbaarheid met het OV. Daarbij kiezen we voor een autoluwe omgeving. Voor wie wel met de auto wil komen, maken we **voldoende parkeerplekken** en starten we een pilot met een uur gratis parkeren.
Bij de ontwikkelingen van het Stadshart houden we vast aan het **huidige beleid over het behoud van het Lelycentre als winkelcentrum**.



5.2 INCLUSIEVE BEWEEGPARTICIPATIE

Sporten en bewegen vormen het fundament om een gezonde stad te worden. Daarom nemen we zo veel mogelijk barrières weg om te sporten en brengen we sporten naar onze inwoners toe, we richten de **openbare ruimte beweegvriendelijk** in. Daarbij horen ook goede faciliteiten in de wijken, dus zetten we door met de realisatie van de sporthal bij Porteum en starten met een **sportpark in Zuiderhage**. We leven in een waterrijke stad en omgeving. Dat willen we veilig benutten. Daarom spannen we ons ervoor in dat elk kind voor groep 6 een **zwemdiploma** haalt, ook laten we de jeugd kennismaken met ons aanbod van watersporten. En met de **realisatie van een natuurzwembad** maken we zwemmen nog toegankelijker.

5.3 ROBUUST EN LOKAAL CULTUURKLIMAAT

Cultuur verbindt ons, daarom gaan we volop aan de slag met een **cultureel aanbod** dat bij ons allemaal **aansluit** en tegelijk **meegroeit** met de stad. Om cultuuronderwijs en amateurkunst toegankelijk te houden voor alle scholieren en jongeren, proberen we financiële drempels te verlagen. Daarnaast maken we ons sterk voor het terugbrengen van de wachtlijsten bij **de Kubus**. Waar de mogelijkheid zich voordoet, dragen we bij aan de realisatie van **creatieve ruimtes**. Tegelijkertijd beschermen we onze gedeelde historie.
We beschermen het Werkeiland en geven het de volledige status van cultureel erfgoed dat het verdient.

5.4 VITALITEIT VIA POSITIEVE GEZONDHEID

We maken ons hard om de gezondheidsverschillen in de stad te verkleinen, dat doen we door vroegtijdig en wijkgericht **gezonde levensstijlen te bevorderen**. Daarbij verliezen we de **mentale gezondheid** niet uit het oog.

Dit vraagt om **buurtcentra die langer open** zijn en buurtkamers die **ontmoeting faciliteren**. Een **gezonde luchtkwaliteit** is voor ons een randvoorwaarde voor goede gezondheid. Daarom stimuleren we het gebruik van de **stookwijzer** en **dringen we het gemotoriseerd verkeer terug** waar dat kan.

5.5 STIMULEREN VAN EVENEMENTEN

De komende tijd gaan we **stadsbrede evenementen en festivals** aanjagen om ontmoeten te stimuleren. Daarvoor passen we de ‘Strategische visie evenementen’ aan, waarbij we nadrukkelijk aangeven hoe de **natuur beschermd** wordt en we **bewoners betrekken** bij het opstellen van normen. Zo realiseren we een nieuw evenemententerrein waar we de overlast tot een minimum proberen te beperken. Om de mooiste evenementen naar Lelystad te halen, zetten we onszelf nadrukkelijk op de kaart als **stad voor sport- en cultuurevenementen**.

5.6 SCHAALSPRONG (NACHT) CULTUUR

We willen een stad zijn die haar **jongeren blijft binden**. Daarom pakken we een aanjagersrol op voor het moderniseren van ons uitgaansleven. Dat doen we door aan de slag te gaan met **nieuwe vrijetijdsvoorzieningen**, zoals een gamehal en het verplaatsen van het multifunctioneel poppodium naar het Theaterkwartier in het Stadshart. Aanvullend faciliteren we een **fysieke plek voor SPOT**.

5.7 VERSTERKEN VAN SAMENWERKINGEN

Met een versterkte samenwerking bieden we **financiële uitdagingen** het hoofd en **versterken we ons aanbod**. Daarom zoeken we bewust de **samenwerking** op met alle culturele instellingen, van groot tot klein, sportverenigingen, scholen, ondernemers en de bewoners.

6 DE ONDERNEMENDE STAD

Lelystad is een stad vol ondernemers, met wie we samen groeien naar een toekomstbestendige economie. Dat doen we in kansrijke sectoren, die passen bij ons karakter. De huidige bedrijventerreinen bereiken hun limiet. Wij maken daarom serieus werk van het vinden van nieuwe werklocaties en revitaliseren van bestaande locaties, zodat onze lokale economie kan blijven innoveren. Samen met het Werkbedrijf slaan we de brug tussen werkgever en werknemer. Goed personeel is essentieel, daarom zetten we in op een naadloze aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Naast werk is er in onze stad veel ruimte voor vrijetijdsbesteding. Met de ondernemers in de vrijetijdssector versterken we de stad en maken deze aantrekkelijker voor de bezoeker. Dat doen we in balans met onze natuur.

6.1 WAARDERING VAN HET MKB

Ons MKB is onmisbaar en dat laten we merken. De komende jaren versterken we onze relatie. We reiken als gemeente de hand naar onze ondernemers met het inrichten van **één aanspreekpunt** waar we helpen bij vergunnings-procedures. Een **nieuwe detailhandelsvisie** helpt ons de balans te houden tussen ondernemerskracht en de leefomgeving. Daarin blijft de **combinatie van wonen** en werken mogelijk

6.2 TOEKOMSTGERICHTE DUURZAME BEDRIJVIGHEID

We streven naar een **kwalitatieve verbetering van ons economisch profiel**. Dat doen we door te sturen op de komst van **innovatieve bedrijven**, die bij onze ambities passen en een toegevoegde waarde zijn voor stad en inwoner. Dit werken we uit in een **strategische toekomstvisie**. Met deze visie onder de arm, nodigen we proactief **schone bedrijven** uit. Zelf grijpen we de mogelijkheden aan voor Social Return on Investment om de lokale meer-waarde te vergroten.



6.3 STUREND EN SELECTIEF VESTIGINGSBELEID

We werken aan een mooie stad. Dat willen we doen met bedrijven die bij ons passen. We zetten in op bedrijven die **lokale meerwaarde** bieden. Er is geen plaats voor bedrijven die Lelystad en haar inwoners niets opleveren. Daarbij denken we aan datacenters, distributiecentra, vervuilende bedrijven of bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken. Wij geven ruim baan aan innovatieve ondernemingen die **aantoonbaar positieve impact** maken op de bloei van onze gemeente.

6.4 EEN ACTIVERENDE ARBEIDSMARKT

De juiste baan biedt meer dan een inkomen. Daarom vinden we dat iedereen **naar eigen vermogen** mee moet kunnen doen. Met het Werkbedrijf blijven we **werkzoekenden begeleiden naar passend werk**. We gaan daarvoor meer naar de inwoner toe. Ondertussen staat de arbeidsmarkt niet stil. Daarom versterken we het Werkbedrijf als een **leer-werkbedrijf**, om innovatieve kansen, omscholing en (job)coaching mogelijk te maken. Werkenden kunnen zo doorstromen naar **beter betaalde banen**. Een goede **beheersing van de taal** willen we faciliteren.

6.5 KWALITATIEF VERANTWOORDE VRIJETIJDSECONOMIE

De unieke ligging van Lelystad biedt kansen, die we de komende jaren willen grijpen. We zijn gastvrij en zorgen voor **bezoekersstromen**, waarbij we het **evenwicht met de natuur** bewaken. Onze natuur is ons onderscheidend vermogen, dit brengen we beter onder de aandacht bij onze inwoners en bezoekers. Daarnaast houden we het promotiebudget beschikbaar voor **onze markten**. We maken ruimte voor (horeca)ondernemers die (nog) niet zelfstandig kunnen huren. Daarvoor zetten we in op een **foodcourt**. Aanvullend nemen we een aanjagersrol om lokale ondernemers te koppelen aan sterke concepten.

6.6 VERSTERKEN VAN LOKALE SAMENWERKING

We brengen ondernemers, scholen en de overheid dichter bij elkaar om actief kennis te delen en **publiek-private** innovaties aan te jagen. Daarbij hoort voor ons ook een uitgewerkt groeiplan voor het **Kenniscentrum Nieuwe Natuur**. We streven een prettige verbinding tussen boer en inwoner na, daarom faciliteren we de beschikbaarheid van **producten van onze boeren**.

Als gemeente nemen we daarin een actieve rol door **primair lokaal en regionaal in te kopen** bij ons MKB. Dat gaan we actief monitoren. Als logistieke stad hebben we veel parkeerplaatsen voor het beroepsvervoer, samen met de werkgevers gaan we deze **menselijker inrichten** met passende verblijfsruimtes. En om overlast in de openbare ruimte te voorkomen gaan we **actief handhaven op het reclamebeleid**. Ook brengen we in beeld hoe we **lichtvervuiling** kunnen beperken in onze stad.



7 DE DUURZAME STAD

Lelystad is een groene stad, midden in de natuur en dat willen we zo houden. Ons groen moet kwalitatief meegroeien met de stad, zo blijven we de hoofdstad van de nieuwe natuur. Met de juiste ecologische verbindingen versterken we wijken en bieden we ruimte aan onze planten en dieren. Onze visie is om in 2050 volledig klimaatneutraal te zijn. Daarom werken we hard aan het opwekken van lokale schone energie en het aardgasvrij maken van onze stad. We blijven onze omgeving dan ook aanpassen binnen de Lelystadse Adaptatie Strategie. Daarnaast zetten we stappen naar een circulaire economie, waarin afval niet meer bestaat.



7.1 HAALBARE EN BETAALBARE ENERGIETRANSITIE

Een werkend en duurzaam **energienetwerk is randvoorwaardelijk** voor onze groei, dus zoeken we oplossingen voor het volle elektriciteitsnet. We zetten nadrukkelijk in op onze **eigen schone energie**, om een **aardgasvrije stad** te worden. We borgen dat de overstap naar duurzame energie **financieel te dragen** is voor onze inwoners en ondernemers. Sterker nog, we zoeken naar mogelijkheden om de woonlasten te verlagen. Dat doen we met **huis-aan-huis energiecoaches** en het ondersteunen van huishoudens met een beperkt inkomen. We maken het voor Centrada mogelijk **asbest te verwijderen** en daken te isoleren in de woningen waar dat nog moet. Wij nemen onze voorbeeldfunctie serieus door waar mogelijk op termijn **onze eigen gebouwen van een energielabel A+** te voorzien.

7.2 KLIMAATADAPTIEVE EN BIODIVERSE LEEFOMGEVING

Als Lelystedelingen leven we in en met de natuur. We willen deze kwaliteiten beschermen en versterken. Daarom werken we naar een **natuurinclusieve stad** die bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering. Daarvoor halen we onnodige verharding uit de wijken en vervangen deze door **ecologisch verantwoord groen** dat hier thuishoort. Het **Programma Natuur** maken we integraal onderdeel van het beheer van ons groen, dat we **onderhoudsarm** inrichten. Bij de vergroening blijft **veiligheid** in de openbare ruimte voorop staan. We richten ons ook op de lucht om ons heen, dat doen we door te onderzoeken of we het **Schone Lucht Akkoord kunnen ondertekenen**. We vergroten de belevingswaarde van de natuur door **voedselbossen** te ondersteunen en groen dichtbij onze inwoners te brengen met het **3-30-300 principe**. Als organisatie kopen we daarom onze bloemen en planten **biologisch** in en werken we **gifvrij** om de natuur te beschermen.



7.3 SCHONE EN CIRCULAIRE STAD

We werken toe naar een **circulaire gemeente**, waarin we zuinig zijn op onze grondstoffen. Daarom zien we afval ook niet langer als afval, maar als grondstof voor iets nieuws. Daarom ondersteunen we de ontwikkeling van een **Circulair Ambachtscentrum** bij het hergebruiken, repareren en verkopen van oude producten. We maken al veel zelf, zoals ons lokaal geproduceerde groente en fruit. Met het faciliteren van een **streekwinkel** in het Stadshart brengen we dit dichter bij onze inwoner.

We gaan zuinig en **bewust om met ons drinkwater** en sluiten ons daarom aan bij bestaande bewustwordingscampagnes om overmatig gebruik tegen te gaan. We werken niet mee aan de uitbreiding van de afvalstort.

7.4 EEN DIERVRIENDELIJKE GEMEENTE

We willen een stad zijn waarin we respect hebben voor al het leven in onze leefomgeving. Daarbij vinden we de **intrinsieke waarde van een dier** belangrijk. Daarom werken we een dierenbeleid uit dat verder gaat dan onze wettelijke verplichting, **Dierenwelzijn Plus**. Met deze gedachte stimuleren we een respectvolle omgang met dieren ook bij commerciële activiteiten. Dit doen we door de Nota Dierenwelzijn te actualiseren en passende uitvoeringscapaciteit beschikbaar te stellen. Gevolgen van beleid worden standaard getoetst met een **duurzaamheidsparagraaf**.

7.5 CIRCULAIRE LEEFOMGEVING MET SCHONE STRATEN

We zetten volop koers op een **afvalvrije stad** volgens Europese richtlijnen, zodat we aan het eind van de bestuursperiode 60% van het afval recyclen. Dat doen we door **zwerfafval aan te pakken** en bijplaatsingen van afval met de helft terug te dringen binnen twee jaar. De stad schoonhouden doen we samen, daarom blijven we samen met Stichting Lelystad Schoon **afvalpassen en opruimmateriaal** beschikbaar stellen aan vrijwilligers die de stad opruimen.

8 DE BEREIKBARE STAD

Bij een groeiende stad horen meer verkeersbewegingen, die de bereikbaarheid en veiligheid van de stad niet moeten belemmeren. Daarom houden we vast aan ons ruim opgezette netwerk en willen we een '15-minutenstad' worden. Dit doen we vanuit het principe dat actieve en schone vormen van vervoer voorrang krijgen op de auto. Daarom zetten we eerst in op fietsen en lopen en goede bereikbaarheid met het OV. Als gebruik van de auto nodig is, borgen we een vlotte doorstroming. Daarvoor scheiden we lokaal en doorgaand verkeer van elkaar. We benutten de dreven en de buitenring optimaal, daarnaast blijft de verbreding van de A6 een speerpunt. Voor grote afstanden vinden we hoogwaardig openbaar vervoer noodzakelijk. Daarom zetten we alles op alles voor de realisatie van de Lelylijn met verbeterde intercityverbindingen. Directe buslijnen verbinden ons lokaal en regionaal. Als stad houden we rekening met de openstelling van Lelystad Airport, dat vraagt om passende infrastructurele maatregelen.

8.1 VERKEERSVEILIGHEID VOOROP

Van jong tot oud moet iedereen met een **veilig** gevoel aan het verkeer kunnen deelnemen. We richten onze ruimte daarom zo veilig mogelijk in, met aandacht voor de **kwetsbare verkeersdeelnemer**, schoolgaande kinderen en dieren. Daar hoort bij dat we zoeken naar de mogelijkheden om het aantal verkeersborden te verminderen. We pakken jaarlijks de verkeers-problematiek rond drie scholen aan en **verminderen de drukte** bij Porteum. Voor de automobilist zorgen we dat **doorstroming en verkeersveiligheid in balans** zijn. Daarbij hebben we oog voor de **leefbaarheid** van de omgeving en gevolgen voor het klimaat. Daarom is het uitgangspunt dat de maximum-snelheid altijd moet bijdragen aan een veilige en leefbare stad.

Verhoging van de maximumsnelheden ligt daarbij niet voor de hand, tenzij uit onderzoek blijkt dat dit op specifieke locaties verantwoord en wenselijk is. Tegelijkertijd onderzoeken we waar snelheden juist omlaag kunnen en hoe we met andere maatregelen het rijgedrag positief kunnen beïnvloeden. We brengen de
effecten van maatregelen om bestaande knelpunten aan te pakken zorgvuldig in beeld.
Verkeersveiligheid gaat verder dan de binnenstad. Daarom gaan we in gesprek met de bewoners uit het **buitengebied** over de verkeersveiligheid in hun woonomgeving. En door de **wegen op onze industrieterreinen** aan te pakken, maken we het daar ook voor iedereen veiliger.



8.2 ROBUUST EN DEKKEND OV-NETWERK

We lossen bestaande infrastructurele knelpunten op en voorkomen toekomstige problemen op fietspaden en in het wegennet. Dat combineren we met hoogwaardig toegankelijk openbaar vervoer dat meegroeit met de stedelijke ontwikkeling. Dat doen we door samen met partners de **lobby naar het Rijk** voor ondersteuning in de grootschalige infrastructurele projecten te intensiveren. Zo maken we ons hard voor de **opening van station Lelystad Zuid** om woningbouw te realiseren en economische groei mogelijk te maken. Uiteraard moet **Lelystad Centrum ons intercitystation** blijven. Omdat iedereen moet kunnen reizen, maken we onze **bushaltes voor iedereen toegankelijk** en houden we **gratis OV voor inwoners met een krappe beurs**.



8.3 EEN GEBALANCEERDE MOBILITEITSMIX

Een bereikbare stad is een stad waarin **alle vervoerswijzen** elkaar aanvullen. We richten de openbare ruimte zo in dat **fietsen en lopen de eerste keuze** zijn. Overal moet plek zijn voor de fietser en voetganger. Zo richten we Zuiderhage in volgens het oorspronkelijke **fiets-eerst-principe**. Tegelijkertijd zorgen we voor goede bereikbaarheid van de economische knooppunten en woonwijken, gevolgd door autoluwe, rustige en veilige buurten. Het inkomende verkeer komt over onze dreven. We kijken kritisch of de huidige opzet nog volstaat voor de doorstroming. Om **vervuilend bezorgverkeer te weren** uit de stad onderzoeken we samen met de Bedrijfskring Lelystad de haalbaarheid van een **overslagcentrum**.

8.4 VERSTERKING VAN DE FIETS- EN WANDELINFRASTRUCTUUR

We zijn trots op ons unieke en ruim **opgezette netwerk voor fietsers en wandelaars**. Deze infrastructuur moet veilig blijven en aantrekkelijk om te gebruiken voor korte afstanden, daarom zetten we in op een ontwikkeling als **fietsstad**. Bij ruimtelijke plannen toetsen we expliciet of de **fietser en voetganger prioriteit** kunnen krijgen. Voor de fietsers verbeteren we de directe verbinding tussen het **centrum en Bataviakwartier**. Op routes waar het nodig is verbeteren we de veiligheid met betere **verlichting** en markering. Kansengelijkheid van kinderen versterken we met aandacht voor de regeling die **fietsen beschikbaar stelt voor kinderen** uit gezinnen met een beperkt inkomen (Stichting Leergeld).

8.5 GEBIEDSGERICHT PARKEERBELEID

Parkeren vraagt ruimte die we liever aan hoogwaardig groen besteden. Daarom houden we onze **parkeernormen kritisch** tegen het licht. In onze winkelcentra streven we een gastvrij beleid na. Bij inbreidingslocaties kiezen we vaker voor een autoluwe inrichting. Zo ontstaat er ruimte voor groen, sport, spel en ontmoeting. Bij nieuwbouw maken we **gebiedsgerichte afwegingen**, die passen bij het project. In alle gevallen zorgen we voor **goede ontsluiting voor openbaar vervoer en fiets**.

8.6 LELYSTAD AIRPORT ALS MOBILITEITSKNOOPPUNT

Hoewel besluitvorming over Lelystad Airport bij het Rijk ligt, willen we als gemeente **volledig voorbereid** zijn. Ruimtelijk en infrastructureel hebben we alles op orde als Lelystad Airport opengaat voor passagiersvluchten en Defensie.



DE FINANCIËN OP ORDE

De financiële positie van Lelystad vraagt de komende jaren om gedurfde keuzes en een zorgvuldig financieel beleid. Voor ons is het uitgangspunt dat Lelystad een sluitende en realistische begroting moet hebben. Een 'kloppend huishoudboekje' is en blijft voor ons randvoorwaardelijk voor verantwoord bestuur.
Maar de stad groeit door en de toekomst wacht niet. We nemen onze verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van onze mooie stad, maar lopen niet weg voor de financiële uitdagingen.

ONS KADER

De afgelopen jaren is onze financiële positie steeds verder onder druk komen te staan. Zoals uit de Kaderbrief 2027-2030 blijkt, ligt er een forse opgave om tot een sluitende begroting te komen. De stijgende kosten in de jeugdzorg hebben hier een groot aandeel in. In de Kaderbrief zijn drie scenario's geschetst voor de ontwikkeling van deze kosten. Uiteraard nemen we verantwoordelijkheid voor de elementen die binnen onze eigen invloedssfeer liggen. Maar we gaan ervan uit dat ook het Rijk haar verantwoordelijkheid neemt en de kosten voor dat deel zal compenseren. Over de verwerking hiervan in onze begroting zullen afspraken met de toezichthouder gemaakt moeten worden. We trekken daarbij op met andere gemeenten en de VNG. Wanneer we hier rekening mee houden komt het tekort in de Kaderbrief op €15,675 miljoen. De Kaderbrief laat daarnaast zien dat er beperkte positieve ruimte is in de incidentele middelen. Wij zetten deze verantwoord in. De ruimte die met het rekeningresultaat in 2025 is ontstaan, gebruiken we deels om het tekort in 2027 volledig te dichten en in 2028 en 2029 te verzachten. Zo creëren we een groeipad naar een structureel sluitende begroting in 2030. Tegelijkertijd laten we daarmee ruimte voor het college om eventuele tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen.



ONZE AMBITIES

De komende vier jaar staan we niet stil. We hebben de ambitie om te investeren in onze stad. Dat doen we op een verantwoorde manier, passend binnen de financiële opgave. Keuzes die we nu maken hebben effect op de financiële opgave tot 2030. Dat betekent dat we in eerste instantie incidenteel financiële ruimte gebruiken voor maatregelen die op korte termijn noodzakelijk zijn. Daarnaast maken we pas op de plaats met het starten van nieuwe activiteiten wanneer die grote financiële consequenties hebben.

Deze maatregelen worden betrokken bij het uitgebreide begrotingsproces in het voorjaar van 2027. Daarmee maken we een duidelijke keuze: we gaan voortvarend aan de slag met onze eigen ambities en dit Raadsakkoord. Maar we kijken bij het begrotingsproces, dat in het voorjaar van 2027 van start gaat, kritisch naar de manier waarop we onze ambities uitvoeren. Hierover hebben wij ook afspraken gemaakt, die we opgenomen hebben in de bijlage.

ONZE OPDRACHT

Wij geven het college mee welke maatregelen wij belangrijk vinden en verwachten dat daar stappen genomen worden, waarover het college verantwoording aflegt. Om het college de ruimte te geven voor goede afwegingen, stellen we budgetten vast per thema en bewust niet op een lager niveau. Binnen die thema's hebben wij enkele maatregelen als extra belangrijk aangemerkt. Deze maatregelen zijn aanvullend op huidig succesvol beleid. We gaan onverkort door met programma's en activiteiten die bewezen effectief zijn. Over het geheel verwachten wij van het college afgewogen voorstellen die bijdragen aan de ambities die we hebben gesteld. Met de financiële ruimte die wij zien en de opgaven die er liggen, stellen wij de volgende budgetten vast die wij als kader zien waarbinnen het Uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt.

Tabel 1: budgetten per thema
Alle bedragen zijn in duizenden euro's (x €1.000)

THEMA	BUDGET STRUCTUREEL	BUDGET INCIDENTEEL
DE ONTWIKKELENDE STAD	€ 0	€ 500
DE VEILIGE STAD	€ 1.000	€ 1.500
DE JONGE STAD	€ 250	€ 1.000
DE ZORGZAME STAD	€ 500	€ 1.000
DE LEVENDIGE STAD	€ 750	€ 1.500
DE ONDERNEMENDE STAD	€ 500	€ 300
DE DUURZAME STAD	€ 250	€ 400
DE BEREIKBARE STAD	€ 400	€ 500
SAMEN MAKEN WE DE STAD	€ 0	€ 500
TOTAAL	€ 3.650	€ 7.200

DE UITVOERING

We kiezen, net als de vorige periode, bewust voor een Raadsakkoord en niet voor een coalitie. We geloven dat Lelystad gebaat is bij een eensgezinde gemeenteraad, die op zoveel mogelijk onderwerpen constructief samenwerkt. Dit akkoord wordt in ieder geval gedragen door negen partijen, maar we zoeken op alle onderwerpen naar een zo breed mogelijk draagvlak. We zijn immers met alle dertien partijen verantwoordelijk voor een capabel en slagvaardig gemeentebestuur. We beschouwen het college als een gezamenlijk college: alle partijen hebben evenveel toegang en informatie wordt onder iedereen gedeeld.

OPDRACHT AAN HET COLLEGE

We geven het college de opdracht om de ambities die we in dit akkoord hebben genoemd, uit te werken in een (vierjarig) **Uitvoeringsprogramma**, waarin het college helder aantoont welke maatregelen wanneer worden uitgevoerd. De maatregelen uit dit akkoord maken onderdeel uit van dit Uitvoeringsprogramma, maar worden door het college verder aangevuld. We verwachten dat dit programma voor het eind van het jaar ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. Bij het opstellen van het Uitvoerings-programma worden de inzet en mogelijkheden van de organisatie nadrukkelijk meegenomen.
We realiseren ons dat de financiële situatie van de gemeente geen ruimte biedt om meteen op volle kracht met alle maatregelen te starten. We geven daarom een verantwoord **financieel kader** mee en vragen het college om een onderbouwd en realistisch voorstel voor het Uitvoeringsprogramma binnen dit kader. De financiële ruimte wordt definitief vastgesteld in het voorjaar van 2027, zodat we een zorgvuldige afweging kunnen maken voor de totale begroting.

Binnen de mogelijkheden verwachten we dat het college in ieder geval **voorstellen** doet op de volgende maatregelen: verhoogde verkeersveiligheid bij scholen, een pilot voor gratis parkeren, voortzetting van het gereduceerd tarief voor het openbaar vervoer, de realisatie van een nieuwe locatie voor het poppodium, sociale en fysieke versterking en vergroening van bestaande wijken, een zachte landing voor jongvolwassenen bij overgang uit de jeugdzorg, investering in een sterke lobby voor infrastructurele projecten, versterking van het Werkbedrijf, aanpak van complexe echtscheiding met een groot effect op kinderen, beschikbaarheid van crisiswoningen, de buurtschouw, realisatie van een natuurzwembad, aanpak van ondermijning in de zorg, veiligheid en handhaving, investeren in het Stadshart, voldoende betaalbare woningen, degelijke ouderenzorg, goede sportvoorzieningen, uitbreiding van Preventie met Gezag, dierenwelzijn, klimaat en natuur en biologisch en gifvrij inkopen.

EVALUATIE

Elk jaar bespreken we in de raad de voortgang van het Uitvoeringsprogramma aan de hand van een **voortgangsrapportage**, bij voorkeur ten tijde van de Kaderbrief/voorjaarsnota. Zo blijven we op de hoogte en kunnen we tussentijds sturen of de plannen aanpassen als dat nodig is.

BIJLAGE 1 - DE FINANCIËN

EEN SLUITENDE BEGROTING IN 2030

Een structureel sluitende begroting is voor ons van groot belang. Structurele tekorten willen we structureel oplossen. Daarom spreken wij af dat we vanaf 2028 stapsgewijs en verantwoord groeien naar een sluitende begroting per 2030. Het doel is om in het voorjaar van 2027 een proces te gaan doorlopen om inkomsten en uitgaven weer in evenwicht met elkaar te brengen. Dat doen we langs sporen, waarvan de sporen 1, 2 en 3 onderdeel zijn van de programmabegroting 2027-2030 en spoor 4 daarna aanvangt.

SPOOR 1 HEROVERWEGING KADERBRIEF

De Kaderbrief bestaat uit verschillende geïnventariseerde bijstellingen. Die houden we nog een keer kritisch tegen het licht, bijvoorbeeld binnen verschillende actualisaties en eerdere besluiten. Wij verwachten dat daarbinnen een bedrag van €1,5 miljoen structureel bespaard kan worden.

SPOOR 2 STRUCTURELE OVERSCHOTTEN

Binnen het tweede spoor kijken we kritisch naar het positieve rekening-resultaat van 2025. Daarin zien wij mogelijkheden om structurele over-schotten om te zetten naar bijdragen die het structurele tekort kunnen terugbrengen. Wij verwachten dat dit structureel €2,5 miljoen oplevert.

SPOOR 3 TECHNISCHE AANPASSING INVESTERINGEN

Het derde spoor betreft een technische, maar financieel en wettelijk mogelijke, herziening van de wijze waarop investeringen in onderhoud worden van dekking worden voorzien. Daarmee wordt aangesloten bij de aard en levensduur van investeringen, maar zijn er de eerste jaren minder middelen nodig dan op dit moment in de begroting is voorzien. Op dit moment sparen we per jaar voor groot onderhoud en geven we dit geld in een keer uit. Door dit als vervangingsinvesteringen te zien, kunnen we een krediet beschikbaar stellen wat leidt tot jaarlijkse kapitaallasten. Deze technische wijziging is op zichzelf budgetneutraal, maar zal de eerste jaren een verwacht bedrag van €2,5 miljoen structureel opleveren.

SPOOR 4: OMBUIGINGSOPERATIE

Voor het laatste en meest uitgebreide spoor geldt dat we van het college een voorstel vragen voor ombuigingen die de rest van het structurele tekort dekken, te weten €12,825 miljoen. De organisatie wordt gevraagd om op basis van de volledige begroting voorstellen uit te werken die bijdragen aan een structureel financieel evenwicht. Deze voorstellen worden begin 2027 aan het college aangeboden. Op basis daarvan kan het college, in nauwe samenwerking met de raad, een zorgvuldig proces starten. Het is de bedoeling dat komend jaar besluitvorming plaatsvindt op basis waarvan de programmabegroting 2028 - 2031 structureel en reëel in evenwicht is (uiterlijk met ingang van jaarschijf 2030).

Door dit proces in het voorjaar van 2027 te laten plaatsvinden, kan ook de meest actuele informatie over de ontwikkeling van de jeugdzorg en eventuele compensatie vanuit het Rijk worden meegenomen. Daarmee ontstaat een zo zorgvuldig mogelijk afwegingsmoment.
Bij deze ombuigingsoperatie verwachten wij van het college dat zij starten met het beoordelen van de uitgaven. Als raad zullen wij, op basis van de voorstellen van het college, scherpe keuzes maken. Maar met een dergelijke financiële opgave sluiten we uiteindelijk het verhogen van de inkomsten niet uit. We wegen alle beleidsvoornemens, bestaand en nieuw, in onderlinge samenhang tegen elkaar af. Daarbij komt een verhoging van de OZB pas in laatste instantie in beeld.

Wij realiseren ons dat de omvang van de financiële opgave aanzienlijk is. De structurele tekorten vragen de komende jaren om bestuurlijke discipline, scherpe prioriteiten en realistische keuzes. Tijdens de onderhandelingen hebben wij onderkend dat niet alles tegelijkertijd mogelijk zal zijn. Tegelijkertijd spreken wij uit dat Lelystad financieel gezond moet blijven, zodat ook in de toekomst kan worden geïnvesteerd in een veilige, sociale en aantrekkelijke stad.

Samenvattend zien wij naar 2030 de volgende opgave voor ons.

Tabel 2 Begroting structureel
Alle bedragen zijn in duizenden euro's (x €1.000)

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Eindstand Kaderbrief jaarschijf 2030	-€ 15.675
Spoor 1: Heroverweging Kaderbrief	€ 1.500
Spoor 2: Structurele ruimte in rekeningresultaat	€ 2.500
Spoor 3: Technische aanpassing	€ 2.500
Spoor 4: Ombuigingsoperatie mbt uitgaven en inkomsten	€ 12.825
Nieuwe ambities raadsakkoord structureel	-€ 3.650
Uitkomst:	**€ 0**

BIJLAGE 2 - RAADS-NIET-AKKOORD

Bij enkele principiële onderwerpen maken sommige partijen een voorbehoud. Dat geldt voor de volgende onderwerpen:

PRO Lelystad, SP Lelystad en Partij voor de Dieren Lelystad blijven tegen de opening van Lelystad Airport.

De Partij voor de Dieren verleent geen steun aan het faciliteren van de verkoop van lokale, dierlijke boerderijproducten en de boerderijeducatie van 'De Lelystadse Boer' (6.18). De partij wil graag steun verlenen aan het foodcourt, mits het aanbod binnen een plantaardige toekomst past (6.12). De Partij voor de Dieren is tegen de verbreding van de A6.

Het invoeren van een verbod op dieren bij evenementen (5.31) is te resoluut. CDA Lelystad vindt dierenwelzijn belangrijk, maar mist, indien nodig, de mogelijkheid voor nuance.

BIJLAGE 3 - GEWENSTE MAATREGELEN

DE ONTWIKKELENDE STAD

Kwalitatieve en bewuste groei

1.1 Er worden (geïntegreerde) wijkontwikkelplannen gemaakt voor bestaande (kwetsbare) wijken, waaronder Lelystad-Haven en Lelycentre+ Bastion. De prioriteit ligt hierbij op renovatie, fysieke en sociale verbeteringen en het bevorderen van sociale ontmoetingsplekken. Om een goede uitstraling in deze buurten te borgen, worden prestatie-afspraken met Centrada gemaakt zoals die nu gelden voor Lelystad Oost: huurders worden gestimuleerd en gefaciliteerd (bijvoorbeeld via de Kluswinkel) en er wordt meer gehandhaafd op het onderhoud van woningen en tuinen.

1.2 We voeren een actieve leegstandsaanpak, met onder andere boetes/heffingen voor langdurig leegstaande panden.

1.3 We breiden de zelfbewoningsplicht uit in wijken met overwegend woningen met een waarde binnen de Nationale Hypotheek Garantie.

Een divers en gemengd woonaanbod per wijk

1.4 De doelen uit de Omgevingsvisie 2050, inclusief de 30% sociale huur, blijven onverkort van kracht. We wijzen structureel, vijf jaar vooruit, voldoende bouwlocaties toe aan Centrada en zorgen voor adequate ambtelijke capaciteit om deze projecten voortvarend door de ontwerp-, participatie- en vergunningprocedures te begeleiden.

1.5 Het college legt binnen een jaar na aantreden een bouw- en volkshuisvestingsprogramma aan de raad voor waarin staat hoe de gemiddelde actieve wachttijd voor een sociale huurwoning op termijn substantieel wordt teruggebracht naar één tot twee jaar.

1.6 Bij inbreiding kijken we naar mogelijkheden in alle delen/wijken van de stad en passen ook daar zo veel als mogelijk de differentiatie volgens de Omgevingsvisie 2050 toe.

1.7 We geven ruimte aan woningbouwprojecten onder Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en versterken de huidige inzet hierop.

1.8 We realiseren compacte en betaalbare woonruimte (crisiswoningen) voor initiatieven zoals Housing First (dit is een vorm van wonen met ambulante, intensieve begeleiding, bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, met als doel zelfstandig wonen).

Behoud en integratie van ons groene DNA bij verdichting

1.9 Bij iedere gebiedsontwikkeling hanteren we waar mogelijk en wenselijk het ambitieniveau ‘Goud’ van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen om te borgen dat nieuwe wijken klimaatbestendig zijn, met een rijke toevoeging van groen en water.

1.10 We behouden zo veel mogelijk groen. Als we bij uitzondering toch groen moeten opofferen, dan benutten we de vrijgekomen ruimte optimaal (door de maximale capaciteit aan vierkante meters te gebruiken). Dit compenseren we elders ruim.

1.11 We werken simultaan volgens de eerste drie treden van de woonladder. De eerste trede houdt in dat we bestaande bebouwing slimmer benutten, bijvoorbeeld door het transformeren van kantoorpanden, het aanpakken van leegstand en het stimuleren van doorstroming. Op de tweede trede wordt bestaande bebouwing verdicht, maar alleen waar dat kan zonder de leefbaarheid aan te tasten voor mens en dier. Tot slot wordt op de derde trede gekeken naar bijbouwen aan de rand van de stad.

Specifieke sturing op levensloopbestendige woningen

1.12 Door de stijgende vergrijzing en bevordering van doorstroming, bouwen we in hoog tempo kleinschalig levensloopbestendige woningen in bestaande wijken en zetten ook in op kangoeroewoningen en knarrenhofjes. De verhuiskostenregeling wordt daarnaast voortgezet en uitgebreid.

Een actief voorrangsbeleid op de woningmarkt

1.13 We zorgen actief voor een beschermende lokale woningmarkt voor groepen die belangrijk zijn voor de stad. We streven ernaar dat zoveel mogelijk van de sociale huurwoningen worden toegewezen aan inwoners van Lelystad (we rekenen op 80% tot 90%). Daarnaast onderzoeken we of we eveneens 50% van de nieuwbouwwoningen aan Lelystedelingen kunnen toewijzen. In de afspraken met woningbouwverenigingen, makelaars en ontwikkelaars leggen we daarnaast voorrangsregels vast om kansen te creëren voor starters, ouderen en maatschappelijke beroepsgroepen, zoals agenten, verpleegkundigen en onderwijzers.

1.14 We sturen specifiek op een groter aanbod voor jongeren, studenten en starters om ze voor de stad te behouden. Om deze groepen te ondersteunen en de doorstroming te bevorderen, wordt de startersleningvoortgezet en uitgebreid.

DE VEILIGE STAD

Een sociaal en fysiek veilige leefomgeving

2.1 We investeren in buurtwerkers, buurtouders en wijkpreventieteams. Zij hebben een preventieve en activerende rol. Door hun laagdrempelige inzet in de wijk kunnen mogelijke problemen al in een vroeg stadium worden gesignaleerd, nog voordat ze ontsporen.

Vergroten van de sociale veiligheid via de fysieke inrichting

2.2 Om sociaal onveilige plekken in de wijken en op industrieterreinen aan te pakken, wordt samen met inwoners en bedrijven gekeken naar maatwerkoplossingen. Bij herinrichting en nieuwe aanleg van de openbare ruimte hanteert de gemeente het principe van ‘veiligheid door ontwerp’ en wordt er structureel gewerkt met klankbordgroepen en regelmatige buurtschouwen. Bij het veiliger maken van deze openbare ruimte wordt specifiek geluisterd naar de behoeften van vrouwen en mindervaliden.

2.3 We introduceren een flexibel maatwerk wijkbudget, waarmee wijkcentra beschikken over eigen middelen en uren om overlast en knelpunten in de buitenruimte, zoals hangjeugd en zwerfafval, direct aan te pakken. Zo leggen we de regie waar die hoort: bij bewoners en professionals in de wijk.

2.4 Op plaatsen waar nu al bekend is dat er meer overlast plaatsvindt, bijvoorbeeld afvaldumpingen en vandalisme op schoolpleinen, sturen we actief aan op sociale controle, preventie en proactieve handhaving.

Een integrale, krachtige aanpak van ondermijning en uitbuiting

2.5 Uitbuiting, mensenhandel en gedwongen prostitutie moeten blijvend worden aangepakt. Lelystad treedt hier samen met inspecties en partners actief tegen op. De gemeente ziet toe op de huisvesting van arbeidsmigranten los van de werkgever volgens de maatregelen van commissie Roemer-plus en schrijft hun standaard in de BRP in.

2.6 Femicide moet blijvend worden aangepakt. We investeren in een geïntegreerde aanpak om ook de veiligheid voor vrouwen te waarborgen. Zowel in de openbare ruimte door bij de inrichting van de openbare ruimte hier rekening mee te houden, als in het herkennen van de eerste signalen van de voorstadia van huiselijk geweld en femicide, waaronder dwingende controle/stalking/jaloezie/angst bij het slachtoffer.

2.7 We versnellen het proces van herbestemming van vrijkomende (agrarische) bebouwing/panden om zo illegaal gebruik tegen te gaan.

Zichtbare en krachtige handhaving in de openbare ruimte

2.8 De huidige inzet van handhaving wordt gecontinueerd en de BOA-capaciteit (inclusief jeugd- en wijkboa's) wordt verder uitgebreid, zodat deze meegroeit met de stad. We zetten handhaving efficiënter in, door meer te spreiden, meer te voet en per fiets en ook minder vaak in teamverband. Daarmee verhogen we de zichtbaarheid, versterken wij het toezicht en het veiligheidsgevoel in buurten en wijken. Om dit te realiseren, wordt deze uitbreiding als maatregel financieel inzichtelijk gemaakt in de kadernota 2027. Voor handhaving zien wij de volgende aandachtspunten: meer zichtbaarheid in de avonduren en in de weekenden, fietsen en koeriers (binnen de vensteruren) in het stadscentrum, drugsgebruik, dealen en vervuiling op schoolpleinen en rondom scholen; verwaarloosde bootjes in het Gelderse diep, illegale kamerhuur.

2.9 Lelystad dringt aan op vaste wijkagenten met continuïteit, die voor langere tijd aan een wijk verbonden blijven en fungeren als de oren en ogen van de buurt. Zij moeten daadwerkelijk en proactief zichtbaar zijn op straat.

Doorbreken van jeugdcriminaliteit en overlast

2.10 Om de oorzaken van jeugdcriminaliteit en -overlast bij de bron aan te pakken, investeren we structureel in goed en zinvol jongerenwerk, opbouwwerkers, brugfunctionarissen en leer-werkplekken voor jongeren in kansarme situaties. Daarnaast komt er gerichte ondersteuning voor ouders met kinderen en pubers die dreigen af te glijden. Deze ondersteuning wordt bij voorkeur geboden door professionals met dezelfde culturele achtergrond, of met specifieke kennis daarvan.

2.11 We breiden de werkwijze 'Preventie met gezag' uit door de hele stad, met behulp van ouders, onderwijs, sociaal wijkteams, politie, buurtwerkers en handhavers.

Een digitaal weerbare stad

2.12 Wij versterken de digitale weerbaarheid van onze inwoners door aan te jagen en te faciliteren dat er al vanaf de basisschoolleeftijd aandacht is voor online veiligheid en door het actief ondersteunen van inwoners en ondernemers bij cybersecurity, in samenwerking met onderwijs, politie en lokale IT partners.

Een sterke, stabiele en toegankelijke jeugdzorg

3.1 Het Knoppenplan wordt deze raadsperiode verder geïmplementeerd. Ook maken we afspraken over de evaluatie.

3.2 In de voorbereiding naar de veelomvattende besluitvorming over het functioneren en de kosten van de jeugdzorgketen, vergroot de raad haar kennis en inzicht door een gericht informatieprogramma met experts.

Kansengelijkheid voor elk kind

3.3 We faciliteren de scholen om een gezond ontbijt/lunch en gratis, waar mogelijk biologisch fruit, aan te bieden. Zo zorgen we ervoor dat er minder kinderen met honger naar school gaan.

3.4 De gemeente ondersteunt, samen met scholen en maatschappelijke organisaties, initiatieven die kritisch denken, digitale veiligheid en mediawijsheid stimuleren. Onderdeel daarvan is een actieve campagne tegen pesten en sextortion.

3.5 We realiseren in de wijken meer laagdrempelige ontmoetingsplekken en vrijetijdsbesteding voor tieners en jongeren, zoals bijvoorbeeld SPOT en Paradijs, waarbij er activiteiten worden georganiseerd die zowel de mentale gezondheid en welzijn versterken alsmede jeugdoverlast helpen verminderen.

Preventie en normaliseren centraal in de jeugdzorg

3.6 We behouden het huidige preventiebudget. We zetten het project 'Versterken van de basis' voort en breiden dit uit met een lijn naar basisscholen, de peuterspeelzalen en kinderopvang. Daarnaast zetten we in op een gezamenlijke stedelijke visie op scholen en in de wijken, waarbij niet alleen zorgorganisaties maar ook maatschappelijke partners uit het voorveld een centrale rol spelen om lichte hulpvragen vroegtijdig op te pakken.

3.7 We versterken de aanpak om echtscheidingen te voorkomen en/of te begeleiden bij echtscheiding. Ouderschapscursussen en relatie- en ouderschapsondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn.

Integrale jeugdzorg en naadloze ondersteuning

3.8 Vanuit het Knoppenplan werken we met het principe '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur', zodat het gezin weer centraal komt te staan. Dit wordt zo snel als mogelijk de standaard werkwijze.

3.9 We organiseren een zachte landing voor jongvolwassenen (17,5 jaar) als zij de jeugdzorg verlaten en gaan soepeler om met de harde knip bij 18 jaar.

Toekomstbestendig leeromgevingen

3.10 We zetten de bestaande plannen om basisscholen te vernieuwen onverminderd door, waarbij we de gebouwen modern, flexibel en klimaatadaptief inrichten. Om in te spelen op de groei van de stad, wordt in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) geanticipeerd op een extra middelbare school (VMBO/HAVO/VWO) de nodige voorbereidingen getroffen voor de planvorming en locatiekeuze.

Naadloze aansluiting op de samenleving en arbeidsmarkt

3.11 We sluiten een Lokaal Stagepact met scholen (van VMBO tot VWO en MBO), maatschappelijke organisaties en Lelystadse werkgevers in alle sectoren om voor alle leerlingen en studenten voldoende passende stage- en leerwerkplekken in de stad te realiseren.

3.12 We intensiveren en versterken de ondersteuning voor leerlingen die dreigen uit te vallen (voorkomen van thuiszitters) en de begeleiding van kwetsbare jongeren uit het (speciaal) onderwijs naar hun eerste baan.

Het verbreden van het onderwijsaanbod met hoger onderwijs

3.13 Om talent voor de stad te behouden, halen we (dependances van) mbo-, hbo- en wo-opleidingen naar Lelystad. Hiervoor zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met innovatieve organisaties en bedrijven (zoals Defensie en Lelystad Airport).

DE ZORGZAME STAD

Een sterke sociale basis in de wijk

4.1 We zetten in op ontmoeting en beslissing in de wijk. In de wijk organiseren we 'Participatie-avonden', waarbij de inwoner beslist over het wijkbudget.

4.2 We stellen (structurele) subsidie beschikbaar om de personele bezetting van de welzijnsorganisaties in de wijk stabiel te houden.

4.3 Om beter inzicht te krijgen in wat kwetsbare ouderen (75+) thuis specifiek nodig hebben, maken we huisbezoeken door vrijwilligers weer mogelijk. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de ruimte die de AVG-wetgeving biedt.

4.4 We stimuleren initiatieven uit de samenleving die zich richten op het tegengaan van eenzaamheid, waarbij zowel jongeren als ouderen uit de buurt worden betrokken.

4.5 Er wordt een visie op geloofs- en levensbeschouwende gemeenschappen opgesteld. Daarmee brengen we in kaart welke rol deze gemeenschappen spelen in de samenleving en hoe de gemeente daarop kan inspelen.

4.6 We vragen van het college een plan van aanpak om als gemeente op een juiste manier om te gaan met mensen met onbegrepen gedrag en/of psychische problemen.

Passende waardering en ontlasting van mantelzorgers en vrijwilligers

4.7 We bieden (financiële) steun en waardering voor informele zorg, zoals de 'Voorzorgcirkels', en we breiden de inzet van de mantelzorgconsulenten uit met minimaal 24 uur per week. We houden nadrukkelijk oog voor respijtzorg en maken daarvoor een vrijwilligersvergoeding beschikbaar.

4.8 We continueren de organisatie van de Vrijwilligersdag.

Bestaanszekerheid als uitgangspunt

4.9 We vergroten het bereik en gebruik van bestaande armoederegelingen met 50% door gerichte communicatie, betere vindbaarheid en het vergroten van bewustzijn onder inwoners en intermediairs. Daarnaast versimpelen we de procedures waar dat mogelijk is.

4.10 Om de bestaanszekerheid voor alle Lelystedelingen te borgen, blijven we het saneringskrediet inzetten voor (een deel van) problematische schulden. Waar mogelijk worden onze inwoners begeleid bij het voorkomen van nieuwe schulden.

Een fysiek en sociaal toegankelijke stad voor iedereen

4.11 We continueren de inzet op de fondsen Jeugd- en Volwassenenfonds sport- en cultuur voor alle inwoners. Daarnaast biedt de gemeente extra steun voor de organisatie van laagdrempelige buurtactiviteiten, sport op maat en inclusieve culturele activiteiten.

4.12 Om te zorgen dat iedereen echt mee kan doen, willen we dat Werkbedrijf Lelystad zich ook gaat inzetten om waar mogelijk mensen in laagbetaalde banen door te begeleiden naar beter betaalde banen, wat ruimte geeft om anderen weer te laten instromen op de arbeidsmarkt.

Een armoede- en bijstandsbeleid gestuurd vanuit vertrouwen en de menselijke maat

4.13 We stellen de menselijke maat voorop. Daartoe stellen we een uitvoeringskader op waarmee we voor onze medewerkers duidelijk maken welke ruimte zij krijgen om van standaardregels af te wijken, wanneer dat nodig is.

Een proactieve en normerende aanpak van diversiteit en anti-discriminatie

4.14 Lelystad bestrijdt álle vormen van racisme en discriminatie, zoals antisemitisme, moslim-, homo- en transgenderhaat en seksisme. We maken een concreet plan met doelen om racisme en discriminatie uit te bannen

Kwaliteit en samenwerking voorop in de maatschappelijke (Wmo) zorg

4.15 We maken zoveel als mogelijk gebruik van meerjarige Wmo-indicaties voor chronisch zieken.

4.16 We maken extra capaciteit beschikbaar om frauduleuze of ondermijnende zorgaanbieders te bestrijden.

Een volwaardig en lokaal medische zorgaanbod

4.17 We ontwikkelen een hoogwaardige zorgcampus die een toekomstig volwaardig ziekenhuis in Lelystad versterkt door een nauwe samenwerking tussen ziekenhuiszorg, eerstelijnszorg, opleidingen en overige zorgpartners. Om de zorg ook lokaal dichtbij te houden, zorgen we daarnaast voor goede huisvesting voor gezondheidscentra in elke wijk.

4.18 We zetten in op het realiseren van integrale geboortezorg in Lelystad. Dat doen we in samenwerking met de zorgpartners. Concreet willen we een geboortecentrum en een kraamhotel, specifiek gericht op de veilige zorg voor pasgeborenen, realiseren.

4.19 We zetten in op het verhogen van de vaccinatiegraad van Lelystedelingen.

Actief inzetten op het verminderen van dakloosheid

4.20 We werken naar een actueel inzicht (ETHOS-tellingen) in de omvang en de oorzaken van dakloosheid in onze stad, zodat we kunnen anticiperen op toekomstige dakloosheid.

4.21 Het zorgen voor een huisdier zorgt ervoor dat mensen zoals dak- en thuislozen en mensen die huiselijk geweld ervaren geen hulp zoeken omdat zij hun huisdier niet willen achterlaten. Lelystad ondersteunt zorgplekken voor dak- en thuislozen waar huisdieren welkom zijn. Daarnaast ondersteunen we in de opvang van hun huisdieren, bijvoorbeeld door samen te werken met vrijwilligersorganisaties zoals Mendoo.

DE LEVENDIGE STAD

Een vitaal, multifunctioneel en aantrekkelijk Stadshart

5.1 We starten een pilot van zes maanden, waarbij het eerste uur parkeren in het Stadshart gratis is. We vragen het college daarbij om te zorgen voor een duidelijke communicatie richting inwoners over de invoering. Daarnaast betrekken we de uitkomsten van de evaluatie van de huidige pilot, waarbij men het tweede uur gratis kan parkeren.

5.2 Rondom het Stadshart is voldoende parkeergelegenheid om het Stadshart zo veel mogelijk autoluw te laten zijn. Met name aan de westkant van het station is behoefte aan extra parkeermogelijkheden.

5.3 We zorgen voor een optimale en veilige bereikbaarheid van het Stadshart met de fiets en het openbaar vervoer. We versterken de fietsvriendelijkheid in en rondom het centrum actief, door te zorgen voor goede, duidelijke fietspaden en overzichtelijke oversteekplaatsen.

5.4 Er komt meer aandacht voor kinderen en gezinnen in het Stadshart, onder meer door het toevoegen van openbare speelplekken en een gerichte acquisitie van concepten zoals oudercafés/ peutercafés.

5.5 We stellen een ambitieuze groennorm op waarin we bewezen effectieve maatregelen toepassen om onze gebouwen, straten en pleinen in het centrum zichtbaar te vergroenen.

5.6 We richten het centrum zo in dat mensen er graag vertoeven: meer groen, schaduw, speelplekken voor kinderen, bankjes, veilige en toegankelijke looproutes, en aandacht voor mindervaliden via klankbordgroepen bij elk infraproject.

5.7 We transformeren het Stadhuisplein tot een echte stadstuin waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten; we kijken daarbij of we de winkels die zich daar nog bevinden een andere locatie moeten geven om deze ontmoetingsfunctie volledig de ruimte te geven. En om de winkels een plaats te bieden waar ze beter tot hun recht komen.

5.8 We zetten in op schoonmaak, onderhoud en veiligheid in het centrum, waarbij we in het bijzonder zorgen voor een verzorgd straatbeeld en goed onderhouden parkeergarages. Dit zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid met onze ondernemers. Om de openbare ruimte voor iedere bezoeker prettig te houden, zetten we ook in op gerichte handhaving bij overlast op straat, waaronder de overlast veroorzaakt door fietsen (met name door fatbikes) en zetten we in op het goed functioneren van voorzieningen, zoals fonteinen, slagbomen, enz.

5.9 We bevorderen een constructief ondernemersklimaat om leegstaande panden in het centrum vlot te vullen met een brede diversiteit aan functies. We tonen ons hierbij oplossingsgericht en flexibel richting ondernemers door actief mee te werken aan het aanpassen van omgevingsplan en het versoepelen van vergunningen, zoals voor jongerencentra en uitgaansgelegenheden voor alle doelgroepen. Daarnaast ondersteunen we initiatieven die de drempel voor nieuwe ondernemers verlagen, zoals de 1-euro-huuractie.

5.10 Om de levendigheid in het Stadshart te vergroten, geven we nadrukkelijk prioriteit aan het benutten en vullen van de bestaande panden boven het ruimtelijk uitbreiden van het centrumgebied. Waar winkel- of kantoorruimtes structureel leegstaan, werken we samen met partijen zoals woningcorporaties en ontwikkelaars om deze gebouwen succesvol om te bouwen tot woningen.

5.11 De gemeente ondersteunt de verplaatsing van een multifunctioneel poppodium in het Stadshart, mits er sprake is van een groter publieksbereik en een verbeterde businesscase met lagere structurele lasten ten opzichte van de vorige businesscases.

5.12 We breiden de bestaande weekmarkt en braderieën uit met seizoensgebonden themamarkten en organiseren jaarlijks een groene markt voor lokale ondernemers. Om dit ruimtelijk goed in te passen, krijgt de zaterdagmarkt in overleg met de marktmeester en ondernemers een passende plek.

5.13 We verhogen de beleving in het centrum door het Stadshart te profileren met één overkoepelend thema.

5.14 Om extra bezoekers en dagjesmensen aan te trekken, realiseren we een rechtstreekse verbinding tussen Batavia Stad en het Stadshart.

5.15 We kijken naar de mogelijkheden om buitenverkoop voor ondernemers te verruimen.

5.16 We verbeteren onze communicatie naar inwoners en ondernemers met betrekking tot wat er te doen is in de stad en evalueren de tevredenheid m.b.t. de communicatie en de leefbaarheid meetbaar.

5.17 We informeren en stimuleren ondernemers om te verduurzamen.

Inclusieve en toegankelijke sport- en beweegparticipatie

5.18 We versterken en zorgen dat onze sportinfrastructuur meegroeit met de stad. We pakken door met de realisatie van de nieuwe sporthal bij Porteum, de voetbalagenda en een snelle start van de aanleg van sportpark Zuiderhage. Tegelijkertijd richten we openbare sportfaciliteiten in elke wijk in en stimuleren we het clusteren van sportverenigingen, zodat deze optimaal kunnen functioneren.

5.19 We nemen drempels weg om in beweging te komen door doelgroepgericht te werken. Voor de jeugd bestendigen en breiden we buitenschoolse kennismakingsactiviteiten zoals 'LoL na School' en 'ExploreX' uit. Voor senioren zetten we extra in op een passend sportaanbod, waarbij zij actief worden ondersteund door buurtsportcoaches.

5.20 Lelystad is een watersportstad, maar heeft daarin nog veel onbenut potentieel, dat we beter willen benutten. Dit willen we bereiken door de jeugd kennis te laten maken met de watersport, zoals zeilen, roeien, surfen, kajakken en kanoën. En door een goed doordacht vaarwatersysteem voor ongemotoriseerd waterverkeer en door goed bereikbare en verbonden sportaccommodaties bij de kust te ontwikkelen.

5.21 Lelystad is een waterrijke gemeente, daarom spannen we ons ervoor in dat elk kind in Lelystad minimaal één zwemdiploma haalt vóór groep 6.

5.22 We leggen een natuurzwembad aan. Hier is al onderzoek naar gedaan en er is een mogelijkheid bij het Bovenwater.

Een robuust en lokaal verankerd cultureel klimaat

5.23 We handhaven de cultuurvisie 2024-2030 en maken cultuuronderwijs en het beoefenen van amateurkunst toegankelijk voor alle Lelystadse scholieren en jongeren (4-18 jaar). Dit doen we door financiële drempels te verlagen. Daarnaast pakken we de wachtlijsten bij De Kubus stevig aan, onder andere door middel van weekendopening, zodat alle inwoners tijdig toegang hebben tot cultuuronderwijs en -activiteiten, culturele voorzieningen en de bibliotheek.

5.24 We beschermen het Werkeiland in zijn huidige vorm door verdere (woning)bouw te stoppen en het volledig de status van behoudend cultureel erfgoed te geven. Tegelijkertijd maken we het eiland af door ruimte te bieden aan passende voorzieningen voor toerisme en campers.

5.25 We dragen bij aan creatieve ruimtes (experimentele locaties) die inspireren en ruimte geven aan inwoners die zich creatief willen ontwikkelen en maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande ruimtes.

Vitaliteit via positieve gezondheid

5.26 We verruimen de openingstijden van wijk-buurtcentra (ook 's avonds, in het weekend en vakanties).

5.27 Realiseren van buurtkamers/ontmoetingsruimtes in elke wijk voor ontmoeting en informatie, met speciale aandacht voor ouderen (voorbeeld De Hooghe Bomen).

5.28 We onderkennen het grote belang van schone lucht voor onze inwoners. In dat kader stimuleren we actief het gebruik van de stookwijzer en onderzoeken we hoe we houtstook kunnen verminderen. Daarnaast dringen we gemotoriseerd verkeer terug op plekken waar dit nodig en mogelijk is.

Stimuleren van (top)evenementen

5.29 We intensiveren vooral ook de inzet op sport- en cultuurevenementen die Lelystad landelijk op de kaart zetten (zoals: Polderloop, FC Straat, Sterkste Man en Vrouw van Nederland, Bommetje...). Hiervoor wordt een coördinator (sport) evenementen aangesteld die verantwoordelijk is voor acquisitie, organisatie en profilering.

5.30 Een nieuw evenemententerrein wordt gerealiseerd buiten de stad, buiten de woonwijken, niet direct naast natuur, maar kan wel naast een industrieterrein. Bij het maken van de plannen worden ecologische randvoorwaarden meegenomen.

5.31 In het (nieuw op te stellen) evenementenplan wordt onder andere aangegeven hoe de natuur beschermd wordt, wat evenementenlocaties zijn, wat voor soort evenementen hier welkom zijn (geen evenementen met dieren), hoe vaak ze gebruikt mogen worden, hoe omwonenden betrokken worden en wat de maximale geluidsnormen zijn.

Forse kwalitatieve schaalsprong van de (nacht)culturele infrastructuur

5.32 De gemeente stimuleert de ontwikkeling van nieuwe vrijetijdsvoorzieningen die aansluiten bij kinderen, jongeren en (jong)volwassenen, zoals een arcade/gamehall in het Stadshart. De gemeente treedt maximaal faciliterend op bij de ontwikkeling hiervan. Dat gebeurt via acquisitie en een eventuele aanpassing van het omgevingsplan.

5.33 Jongerencentrum SPOT krijgt een structurele fysieke plek, ook in de gemeentelijke begroting, waarmee continuïteit van het aanbod en verdere ontwikkeling voor jongeren wordt geborgd.

Creatief blijven versterken van cultuur- en sportaanbod

5.34 We stimuleren brede samenwerking tussen grote en kleine culturele instellingen, maatschappelijke instellingen, sportverenigingen, scholen, ondernemers én bewoners actief.

DE ONDERNEMENDE STAD

Waardering en versterking van het lokale MKB

6.1 De gemeente verbetert de dienstverlening aan ondernemers door het inrichten van één vast en duidelijk zichtbaar aanspreekpunt. Daarbij maken we de ondersteuning efficiënter door vergunningsprocedures te verduidelijken en versnellen.

6.2 We stellen een detailhandelsvisie op waarin we een goede balans tussen bedrijvigheid en de leefomgeving borgen. Hierin nemen we nadrukkelijk op dat we het groen en de ruimtelijke kwaliteit rondom bestaande winkelcentra in de wijken behouden.

6.3 De combinatie van wonen en werken op daarvoor aangewezen plekken in de stad moet mogelijk blijven.

Toekomstgerichte duurzame bedrijvigheid met lokale meerwaarde

6.4 Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 stellen we een strategische Toekomstvisie vast voor ons economisch profiel, gericht op bedrijven met toegevoegde waarde. Vanuit deze visie nodigen we gericht schone en innovatieve bedrijven uit om zich in onze stad te vestigen. We nemen op dat er geen plaats is voor bedrijven die Lelystad en haar inwoners niets opleveren. Daarbij denken we aan datacenters, distributiecentra, vervuilende bedrijven of bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken.

6.5 We richten een duidelijk zichtbaar aanspreekpunt in binnen de gemeente dat proactief vestiging en groei van bedrijven faciliteert.

6.6 We grijpen de mogelijkheden aan die Social Return on Investment (SROI) biedt om de lokale meerwaarde te vergroten en maken beleid om deze breed en creatief in te zetten.

Een activerende arbeidsmarkt waar lokaal talent rendeert

6.7 We brengen het werk van ons werkbedrijf nog dichter bij inwoners, bijvoorbeeld door inloopspreekuren in buurtcentra. Om versnippering tegen te gaan en de herkenbaarheid te vergroten, beleggen we de taken van het lokaal op te richten Werkcentrum bij het Werkbedrijf.

6.8 We versterken het Werkbedrijf als leer-werkbedrijf om innovatieve kansen te bieden voor omscholing op de veranderende arbeidsmarkt en (beter) betaalde banen. Inwoners die re-integreren of inburgeren begeleiden we via sociale ondernemingen en vrijwilligerswerk gericht naar betaald werk. Hierbij zijn taalontwikkeling en goede (job)coaching op de werkvloer vaste voorwaarden.

Een kwalitatieve en verantwoorde vrijetijdseconomie

6.9 De gemeente gaat onverminderd door met de aanpak van leegstand in de stad en blijft dit op creatieve wijze doen, zoals de inzet op meer store-in-store winkels, 1eurohuuracties en pop-up concepten.

6.10 De gemeente blijft de markten in Lelystad onverminderd steunen door het promotiebudget structureel voort te zetten.

6.11 De gemeente faciliteert koppeling van lokale ondernemers of inwoners met een ondernemerswens aan sterke horeca-, franchise- en retailconcepten.

6.12 De gemeente zet in op de realisatie van een foodcourt in Lelystad, zoals in het Stadshart of aan het Larserplein. Hiermee wordt ruimte geboden aan horecaondernemers voor wie het huren van een zelfstandig pand financieel niet haalbaar is, terwijl tegelijkertijd de levendigheid en aantrekkingskracht van de stad wordt versterkt.

6.13 We versterken toerisme en recreatie voor inwoners en bezoekers door promotie van onze (natuurlijke) voorzieningen (de havens, de Oostvaardersplassen, het Stadshart, Batavia Stad, de stranden en de watersportvoorzieningen). Daarnaast versterken we de recreatiefunctie van het Woldpark met bijvoorbeeld een Buurtcamping (tijdens zomervakantie), een spetterbad en/of theehuis.

Versterken van lokale samenwerkingen

6.14 Het bestaande reclamebeleid wordt actief gehandhaafd, waarbij overtredingen (zoals verlichte reclame na 24:00 uur) worden gesanctioneerd en illegale reclame-uitingen worden verwijderd. We onderzoeken hoe we lichtvervuiling (onder andere door verlichte reclameuitingen) verder kunnen beperken in de stad.

6.15 We dringen stevig aan bij werkgevers om parkeerplaatsen op industrieterreinen menselijk in te richten. Daarbij worden faciliteiten gecreëerd voor chauffeurs om te douchen en verblijfsruimte met eventueel voorzieningen.

6.16 We bevorderen een structurele samenwerking met het bedrijfsleven en versterken de lokale en regionale economie. Dat doen we door als gemeente zoveel mogelijk lokaal en regionaal in te kopen, zodat kleinere MKB-ondernemers goed in staat worden gesteld om aan de gemeente te leveren. Om dit te monitoren, realiseren we een dashboard waarop inzichtelijk is bij welke bedrijfstakken de lokale inkoop nog verder gestimuleerd kan worden.

6.17 Het college legt binnen één jaar een uitgewerkt groeiplan voor het Kenniscentrum Nieuwe Natuur aan de raad voor. Samenwerking met het hoger onderwijs en een publiek-private financieringsstructuur maken hier onderdeel van uit.

6.18 We streven naar meer verbinding tussen onze agrariërs en de mensen in de stad. Dat doen we door de beschikbaarheid van lokale boerderijproducten te faciliteren en door onze schoolkinderen deel te laten nemen aan boerderijeducatie van 'De Lelystadse Boer'.

DE DUURZAME STAD

Een haalbare en betaalbare energietransitie

7.1 We borgen dat de overstap naar duurzame energie, zoals zon, wind en warmtenetten, financieel te dragen is voor onze inwoners. Het uitgangspunt bij verduurzaming is een resultaat waarbij de uiteindelijke woon- en energielasten voor de inwoner gelijk blijven of dalen in vergelijking met het huidige gebruik van gas.

7.2 We ondersteunen de isolatie van huizen in oudere wijken gericht door de inzet van huis-aan-huis energiecoaches, waarbij we prioriteit geven aan huishoudens met een bescheiden inkomen.

7.3 We breiden de regeling voor asbestverwijdering en dakisolatie uit en vragen Centrada naar een plan van aanpak voor de resterende huurwoningen in de stad.

7.4 We brengen al onze gemeentelijke gebouwen op termijn naar een hoger energielabel, bij voorkeur energielabel A+ of beter. Vanuit deze voorbeeldfunctie stimuleren we andere gebouweigenaren in Lelystad om hun panden ook te verduurzamen, bijvoorbeeld door in te zetten op hoogwaardige isolatie, zonne-energie en bio-based bouwen.

7.5 Een goed werkend elektriciteitsnet, duurzaamheid en klimaatadaptatie vormen de randvoorwaarden voor alle stedelijke en economische ontwikkelingen in Lelystad. We houden vast aan de Lelystadse Adaptatie Strategie 2023, ontwikkelen nieuw duurzaamheidsbeleid en blijven ons maximaal inzetten (toekomstige) capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet op te lossen.

Een robuuste, klimaatadaptieve en biodiverse leefomgeving

7.6 De leefbaarheid in de woonwijken en het Stadshart wordt verbeterd door de overlast van vooral koeriers- en bezorgverkeer terug te dringen (door o.a. inzet buurtkluizen, duidelijke bebording over stapvoets rijden, drempels, enz.).

7.7 We onderzoeken de wenselijkheid om als Lelystad binnen een jaar het Schone Lucht Akkoord te ondertekenen en te vertalen naar concreet beleid met meetbare doelen voor luchtkwaliteit.

7.8 Voor iedereen die in Lelystad woont geldt het 3-30-300 bomen principe, dit moet ook bij de uitbreiding van de stad het uitgangspunt blijven. Mocht het nodig zijn om bomen weg te halen, dan worden deze opgeslagen in de bomenbank.

7.9 We vergroten de belevingswaarde en biodiversiteit in de stad door de realisatie van gezonde voedselbossen in iedere wijk te ondersteunen. Daarbij staat een gezonde en natuurlijke leefomgeving centraal. De gemeente geeft het goede voorbeeld door door als uitgangspunt te hanteren biologische planten en bloemen in te kopen en gifvrij te werken. We benutten de wettelijke mogelijkheden voor een gifvrije leefomgeving en we informeren inwoners en bedrijven actief over de voordelen van deze natuurlijke aanpak.

7.10 We maken onze wijken groener door overtollige verharding te vervangen door onderhoudsarm groen en maken ecologisch beheer de standaard voor ons openbaar groen. We kiezen daarbij voor inheemse beplanting, natuurlijke oevers, bloemrijke bermen en gefaseerd maaien. Bij deze vergroening en het beheer daarvan borgen we altijd de veiligheid en bereikbaarheid van de openbare ruimte en behouden we op zichtlocaties een representatieve en verzorgde uitstraling.

Een schone, circulaire stad zonder verspilling

7.11 We stimuleren de zichtbaarheid en bereikbaarheid van lokaal geproduceerde groenten, fruit en andere regionale producten, zodat deze bereikbaarder zijn voor onze inwoners. Dat doen we bijvoorbeeld door een streekwinkel te faciliteren en/of door deze producten actief onder de aandacht te brengen in de stad. Als gemeente geven we hierin het goede voorbeeld: bij een passend aanbod kopen we onze eigen benodigdheden en diensten primair lokaal in, daarna regionaal, en pas in de laatste plaats nationaal of Europees.

7.12 Afval is vaak geen afval maar een product dat hergebruikt kan worden. We ondersteunen de ontwikkeling van het circulair ambachtscentrum. Hier worden herbruikbare, nog te repareren of te verkopen producten en materialen gesorteerd. Deze worden beschikbaar gesteld aan Lelystadse bedrijven, startups en andere circulaire initiatieven.

7.13 We breiden de afvalstort niet uit buiten de huidige vergunning.

7.14 We sluiten ons aan bij bestaande bewustwordingscampagnes voor inwoners en bedrijven tegen overmatig drinkwatergebruik vanwege mogelijke tekorten in de toekomst.

Een diervriendelijke gemeente

7.15 Lelystad spreekt uit dat wij dieren belangrijk vinden. We werken aan een dierenbeleid waarin de intrinsieke waarde van het dier als uitgangspunt geldt. We kiezen voor 'Dierenwelzijn Plus'. Dit betekent dat wij verder kijken dan onze wettelijke verplichtingen en aandacht hebben voor álle dieren in onze gemeente. Vanuit deze gedachte stimuleren we een zorgvuldige en respectvolle omgang met dieren, ook waar het gaat om commerciële activiteiten en vormen van vermaak waarbij dieren betrokken zijn. Om dit in de praktijk te brengen, wordt de huidige Nota Dieren passend geactualiseerd en voorzien van toereikende uitvoeringscapaciteit. Tot slot borgen we het belang van dit thema door Dierenwelzijn te beleggen in de portefeuille van een wethouder.

7.16 Al het beleid wordt getoetst op duurzaamheid in een duurzaamheidsparagraaf, waarin de gevolgen voor dieren, natuur, milieu en klimaat worden beschreven. Ook worden dierenrechten en dierenwelzijn standaardonderdelen op alle beleidsterreinen.

Een circulaire leefomgeving met positieve prikkels en schone straten

7.17 De aanpak van zwerfafval en bijplaatsingen bij ondergrondse afvalcontainers is topprioriteit. Daarom komt het college binnen zes maanden met een plan voor een integraal Afvalbeleid met extra maatregelen (zoals strakkere regie, duidelijker communicatie, een expliciet bijplaatsverbod bij de containers) en een reductie van 50% van bijplaatsing van afval binnen twee jaar.

7.18 Vrijwilligers die zich inzetten voor een schone stad worden gewaardeerd en ondersteund. We blijven samenwerken met Stichting Lelystad Schoon om een afvalpas en opruimmaterialen (zoals grijpers en zakken) ter beschikking te stellen.

DE BEREIKBARE STAD

Verkeersveiligheid staat voorop

8.1 We verbeteren de verkeersveiligheid in onze wijken en pakken jaarlijks de infrastructuur rond minimaal drie (basis)scholen aan. Dit doen we door het creëren van veilige fiets- en looproutes en de introductie van autoluwe zones.

8.2 We treffen gerichte maatregelen rondom de onderwijscampus Porteum om de (auto)verkeersdrukte tijdens de spits te verminderen.

8.3 We verbeteren de bestaande (toegangs)wegen op industrieterreinen door deze veiliger in te richten en waar nodig auto- en fietsverkeer fysiek van elkaar te scheiden.

8.4 Met de bewoners in het buitengebied onderzoeken we hoe we de verkeersveiligheid daar kunnen verbeteren (bijvoorbeeld door de veiligheid van fietspaden te verbeteren).

8.5 Doorstroming is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van verkeersveiligheid, het klimaat en de leefbaarheid. Daarom is het uitgangspunt dat snelheid altijd in balans moet zijn met een veilige en leefbare stad. Verhoging van snelheden ligt daarbij niet voor de hand, tenzij uit onderzoek blijkt dat dit op specifieke locaties verantwoord en wenselijk is. Tegelijkertijd onderzoeken we waar snelheden juist omlaag kunnen en hoe we met andere maatregelen het rijgedrag positief kunnen beïnvloeden. De consequenties van maatregelen om bestaande knelpunten aan te pakken worden daarbij zorgvuldig in beeld gebracht.

8.6 We pakken knelpunten en trajecten met relatief veel ongevallen op de dreven en stedelijke wegen in het buitengebied tijdig aan. We nemen gerichte maatregelen om de verkeersveiligheid (ook 's nachts) te verbeteren, bijvoorbeeld door de herinrichting van kruispunten en oversteekplaatsen en het lokaal verlagen van de maximumsnelheid waar dit nodig is.

8.7 We behouden de huidige drevenstructuur als hoofdinfrastructuur en versmallen deze niet. Daarbij maken we de verkeersveiligheid leidend, met als streven om het aantal auto-ongelukken in onze stad met de helft te verminderen.

8.8 We verkennen de mogelijkheden om de hoeveelheid straatmeubilair (borden, paaltjes, etc.) terug te brengen.

Een robuust en dekkend openbaar vervoernetwerk en infrastructuur die meegroeit met de stedelijke schaalsprong

8.9 We behouden het gratis openbaar vervoer voor inwoners met een laag inkomen. Daarnaast onderzoeken we hoe we dit aanbod op een doelmatige en betaalbare manier binnen de beschikbare middelen stapsgewijs kunnen uitbreiden naar kinderen tot en met 12 jaar en naar maatschappelijke doelgroepen, zoals mantelzorgers en vrijwilligers.

8.10 Samen met partners zoals het Rijk, de provincie, ProRail en vervoerders spannen we ons in voor de realisatie en opening van station Lelystad Zuid als een volwaardig tweede treinstation en OV-knooppunt. Dit ondersteunt de verdere woningbouw en maakt onze stad regionaal beter bereikbaar en economisch aantrekkelijker. Station Lelystad Centrum blijft het intercitystation.

8.11 In deze raadsperiode worden alle bushaltes toegankelijk gemaakt volgens de CROW-richtlijnen.

8.12 We intensiveren de lobby in Den Haag voor grootschalige infrastructurele projecten met onze partners.

Een gebalanceerde mobiliteitsmix met een optimale doorstroming

8.13 We onderzoeken de haalbaarheid van een overslagcentrum op Larserpoort waar distributeurs en pakketbezorgers hun goederen kunnen afleveren. Van hieruit worden de goederen met behulp van elektrische voertuigen verspreid en afgeleverd in de stad. We betrekken de Bedrijfskring Lelystad bij de realisatie van dit idee.

8.14 We willen de inkomende verkeersdoorstroming verbeteren, daarvoor onderzoeken we of het nodig is om de dreven aan te passen.

Versterking van de unieke fiets- en wandelinfrastructuur

8.15 We zetten in op de verdere ontwikkeling van Lelystad als fietsstad. We pakken bestaande knelpunten aan, waaronder de fietsverbinding tussen het Bataviakwartier en Lelystad Centrum, en leggen extra fietspaden aan.

8.16 We verbeteren de belangrijke wandel- en fietsroutes in de stad door te zorgen voor functionele en passende verlichting, heldere markering, veilige oversteekplaatsen en een duidelijke bewegwijzering.

8.17 We versterken de regeling waarmee kinderen uit gezinnen met een beperkt inkomen de beschikking krijgen over een goede fiets (zoals via Stichting Leergeld) en brengen dit actief onder de aandacht.

8.18 Bij elk ruimtelijk plan wordt expliciet getoetst of ruimte voor de fiets en voetganger prioriteit krijgt boven ruimte voor de auto.

Gebiedsgerichte afwegingen in parkeerbeleid

8.19 Bij inbreidingslocaties in de bestaande stad bouwen we vaker autoluw, zodat er meer lokaal ruimte ontstaat voor groen, sport, spel en ontmoeting. Voor nieuw te ontwikkelen gebieden (nieuwbouw) is een autoluwe opzet geen automatische standaard: we maken per project een gebiedsgerichte afweging, die afhangt van de specifieke situatie en parkeerbehoefte. Ongeacht de keuze zorgen we er wel altijd voor dat al deze gebieden uitstekend worden ontsloten voor het openbaar vervoer en de fiets.